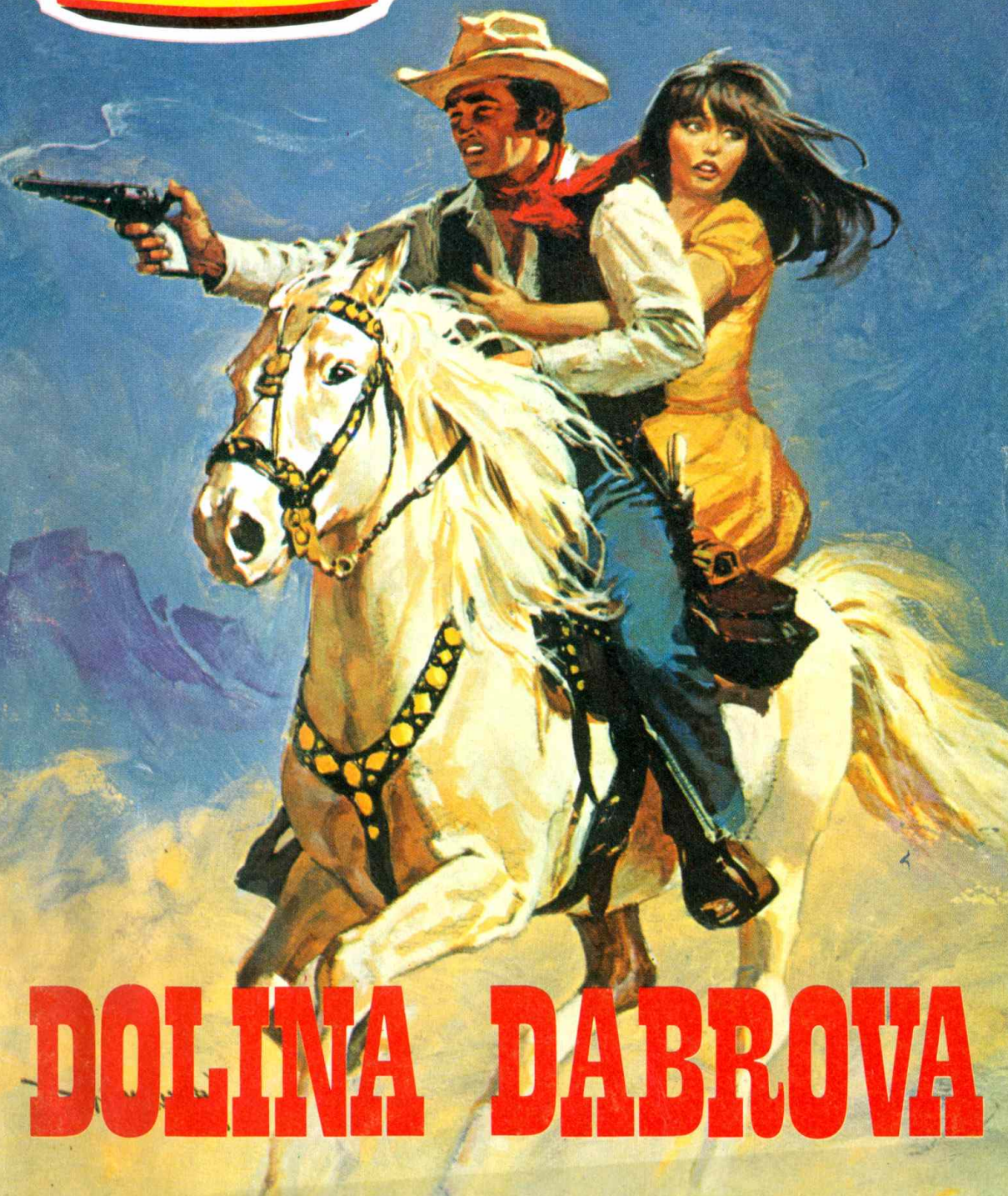

DOLINA DABROVA

G. F. Unger:

DOLINA DABROVA

G. F. UNGER: DOLINA DABROVA

Naslov originala: BIBERTAL-LEGENDE
Copyright: Bastei Verlag, Gustav H. Lübke,
Bergisch Gladbach
Recenzija: Mladen Stary, književnik
Prijevod: Thea Gjurgjević
Grafički urednik: Ivica Bartolić
Urednik: Marcel Čukli

»Laso« – Izdavač OOUR Informativno-revijalna izdanja – n. sub. o. Radne organizacije »Vjesnik« n. sol. o. OOUR-a, Zagreb, Avenija bratstva i jedinstva 4 – Glavni i odgovorni urednik Borivoj Jurković – Tisak OOUR Novinsko-revijalna štamparija i OOUR TMG »Vjesnik«, Zagreb, Avenija bratstva i jedinstva 4 – Zagreb 1980

Copyright (sva prava za Jugoslaviju) VJESNIKOVA PRESS AGENCIJA Zagreb.

Cijena pretplate za godinu dana iznosi 520 ili 468 d s popustom od 10%, a za 6 mjeseci 260 d ili 234 d s popustom. Samo unaprijed plaćena pretplata osigurava popust od 10%. Pretplata se uplaćuje općom uplatnicom u korist računa 30101-833-586 OOUR »Vjesnik SSRNH« s oznakom za »Laso«.

Cijena za inozemstvo: DM 1.80, ASCH 1000, SFRS 200, HFL 2.00

Cijena inozemne pretplate za 6 mjeseci: DM 36.00, SKR 63.00, ASCH 250.00, FF 74.00, SFRS 36.00, HFL 37.00, US\$ 15.00

UPLATA NA DEVIZNI RAČUN 30101-620-37-7210-256 – Privredna banka Zagreb za »Vjesnik«.

EKONOMSKA PROPAGANDA: »Vjesnik« Agencija za marketing Zagreb. Trg bratstva i jedinstva 6. 1/1 kolor zadnja stranica 7.000 d ili 480 US\$.

Oslobodeno plaćanja poreza na promet mišljenjem Republičkog sekretarijata za prosvjetu, kulturu i fizičku kulturu SRH broj 2935/7-1973. od 26. XI 1973.

I

Jim Chance, obuzet sjećanjima iz mladosti, zaustavi svoga krasnog pastuha na rubu močvare. Ovdje je ulovio prvog dabra. Oštrim pogledom prijede močvaru. Šume je nestalo, a grmlje, šaš i visoka trava što su prekrivali močvarnu površinu varali su na prvi pogled jer se činilo kao da rastu na čvrstom tlu.

Po panjevima što su tu i tamo izvirivali moglo se slutiti da je ovdje nekad bila šuma. Posvuda je raslo močvarno bilje, a kukci i leptiri šarali su zrakom. Orao što se vinuo u visine držao je pandžama zmiju. Premda joj je kljunom razbio glavu i dalje se trzala.

Jim Chance razvio se u lije-poga čvrstog mladića. Na prvi se pogled ne opaža da je napola Indijanac plemena Arapaho. Tek je pažljiviji pogled mogao otkriti blago iskošene oči i visoke jabučne kosti. Okrenuvši se u sedlu, pogledao je djevojku što je bila s njime, bijeloputa, svijetle kose i plavih očiju. Obučena poput Indijanke i ona je sjedila u sedlu, držeći u desnoj ruci uzde tovar-

noga konja. I Jim je vodio takvu životinju. Neko je vrijeme šutke promatrao Sueine plave oči.

— Ljudi kojima je bio poznat put kroz ovu močvaru mrtvi su svi osim mene — zamišljeno će Jim. — Moj otac, njegovi prijatelji, braća, svi su mrtvi. Ako podeš sa mnom kroz močvaru, naći ćeš se na sigurnome, Sue, ali s druge strane močvare nema puta kojim bi se moglo doći do ljudi. Uvjeren sam da se tamo može dobro živjeti, ali se čovjek mora pomiriti sa samošćom. Bit ćemo sami, samo ti i ja i nitko više. Razumiješ li što to znači?! Redhorn će možda godinama motriti močvaru, jer ti si bila njegovo najveće blago. Trebalo je da postaneš ženom poglavice. Dao ti je dovoljno vremena da odrasteš. Kad te prije deset godina, kao djevojčicu, oduzeo tvojim roditeljima, ostavio te da rasteš i dozriješ. Oteo sam te prije nego što je odlučio ubrati te kao svježi cvijet i uzeti za ženu. Od sada će vjerojatno živjeti samo još za osvetu, u želji da se domogne moje glave i pov-

rati tebe. Ukoliko sada odlučimo proći kroz močvaru, možda ćemo godinama biti zarobljeni na toj drugoj strani obale. Bregovi što se tamo uzdižu toliko su visoki i strmi da se vjerojatno ni pješice ne mogu svladati. Sue, razumiješ li me?!

Lijepa djevojka kimne i uzvratiti njegov dugi pogled.

— Jime, volim te od trenutka kad sam te ugledala — odgovori djevojka. — Kad si se pojavio sa svojim ocem i ostalim lovcima u Redhornovu selu, odmah sam znala: ako ne mogu dobiti tebe, ne želim nikoga drugog. Bit ćemo sretni u svojoj samoći, Jime, makar i do kraja života morala živjeti u toj osami. Bit ćemo sretni! A sada, molim te, spasi me od Redhorna!

— Da, bit ćemo sretni — reče mladić i kimne.

— Krenimo, Jime, krenimo već jednom! — zamoli djevojka uplašeno se okrenuvši.

Svakog trenutka mogli su očekivati Redhorna i njegove ratnike. Jim Chance nije dugo oklijevao. Podbovši svojeg pastuha, uputi se prema močvari. Životinja je zadahtala i nerado poslušala, ali je ubrzo shvatila da je jahač sigurnim pokretima vodi po čvrstom dnu. Pastuh se ubrzo više nije plašio, a tri kobile oprezno su ga slijedile. Nijedna od životinja nije više čak ni dahtala.

Mladić, djevojka i četiri konja uskoro su nestali među močvarnim biljem i grmljem, ne ostavljajući nikakva traga.

* * *

Nedugo po njihovu odlasku pojavio se Redhorn s ratni-

cima. Ostavivši svoje ljude da ga čekaju, neko je vrijeme bezuspješno pokušavao pronaći put usred opasne močvare. Nije se uspio udaljiti od obale više od nekoliko metara. Uvijek se ponovo morao vratiti.

Pri posljednjem pokušaju domogao se čvrstog tla pod nogama u posljednji trenutak. Konj kojeg je jahao tresao se od straha i kad su se domogli tla, noge su mu popustile od iscrpljenosti.

Redhorn nije više mlad poglavica, ali to ne znači da ne izgleda dobro. Na tijelu golom do pasa mišići su mu se, obiliveni znojem, ljeskali na suncu. Ratnici su ga gledali bez ikakva izraza na licu, jer je Redhorn poznat kao svojevoljan poglavica, koji se brzo uvrijedi i odmah je spreman na obračun. Kosih očiju kao u vuka i jakih vilica, kao da je obilježen okrutnošću i izdržljivošću.

Dok je gledao u močvaru, znao je da je izgubio, ali nije to želio priznati, naučen da se nikad lako ne predaje i poznat po tome da svoju divljač progoni ustrajnije od svakoga drugog Indijanca.

— Dvojica neka odu u selo! — odlučno zapovijedi poglavica. — Selimo se ovamo! Redhornovo selo nalazit će se ubuduće ovdje. Motrit ćemo rub močvare, ako je potrebno, neprekidno! Nije mi ukrao samo ženu već i najvrednijeg od mojih pastuha, najvrednijeg iz pasmine koja je proslavila cijelo naše selo. Moramo ga uloviti sa svime što nam je oteo! Inače će se svi uvijek smijati Redhornu i njegovu plemenu!

Jahali su oko dva sata neprestano mijenjajući smjer. Jim Chance je često zastajao tražeći pogledom mjesta i uporišta pomoću kojih je mogao odrediti kojim će putem krenuti. Pronašavši uvijek pravi smjer, dao je Sue znak za polazak. Ni trena nije skrenuo s puta, što je začuđujuće ako se uzme u obzir da je u posljednjih dvanaest godina bio kod močvare samo tri puta.

Stigavši do kraja močvare i osjetivši pod nogama čvrsto tlo, zastali su i okrenuli se.

— Rastumačit ću ti kako bi i sama uvijek mogla pronaći pravi put kroz močvaru — reče Jim.

— Sama nikada neću jahati močvarom — odvratila Sue ozbiljno.

Šutke je vršcima prstiju prešao preko njezina obraza i zauzvatio se nježno joj dodirujući bradu. Nasmiješila se i zagledali su se u široku dolinu što se lagano uzdizala natapana rijekom, koju su dabrovi, gradeći godinama u njoj brane, postupno pretvorili u močvaru. Dolina je lijepa, okružena bregovima što se otvaraju samo s jedne strane močvare i stoga je nalik na potkovu ukrašenu brežuljcima, kotlinama, potocima što teku slijevajući se u rijeku i šumom punom divljači. Gledajući svu tu ljepotu, čovjek mora steći dojam da ovdje teku med i mlijeko, jer sve djeluje zdravo, savršeno i netaknuto.

— Sagrađiti ćemo kolibu — odlučio Jim.

— Kad je sagrađimo, slaviti ćemo vjenčanje, slažeš li se? — upita Sue.

II

Tjedni su prohujali kao tren a Jim i Sue radili su neumorno od jutra do mraka. Alat i mnogo drugih potrebnih stvari donijeli su sa sobom na konjima, a hrane ima dovoljno u dolini, jer je u okolici mnogo divljači. Budući da su oboje odrasli u Indijanaca, naučili su mnoge vještine koje su potrebne čovjeku želi li opstati u prirodi.

Jednoga lijepog dana, kad je koliba bila završena, odlučili su slaviti vjenčanje. Glasno su se i odlučno zakleli jedno drugome da će se uvijek voljeti, poštovati i čuvati. Samoća im nije smetala jer su bili sretni i dovoljni sami sebi. Prije nego što su uopće toga bili svjesni prošlo je ljeto i dani su postajali hladniji. Jedne noći Sue se probudi i pozove Jima.

— Da, Sue, što je?

— Sanjala sam ružan san.

— Ispričaj mi, ali ne zaboravi da je sve bio samo san — umiri je Jim i zagrlji. — Što si tako ružno sanjala?

— Močvara se zaledila i moglo se jahati zaleđenom površinom. Redhorn je dojahao sa svim svojim ratnicima! Ulovili su te i bacila sam se poglavici pred noge kako bih ga molila za milost, ali on...

Zastala je ne želeći dalje govoriti, ali on je zagrlji još čvršće i tiho joj reče:

— Samo pričaj, Sue, bit će ti lakše ako mi sve kažeš. Samo pričaj, draga moja.

— Ubili su te probivši te kopljima — nastavi Sue dršćući cijelim tijelom. — Redhorn me zatim uhvatio za kosu i odvuкао sa sobom.

Zašutjela je, a Jim Chance se tiho nasmiješio.

— Močvara se i za najjače zime ne smrzava, Sue. Nemoj se plašiti.

* * *

Polako su jahali močvarom zastajkujući od vremena do vremena kako bi Jim rastumačio Sue pojedine oznake prema kojima će ubuduće i sama moći odrediti smjer kojim treba da krene kako bi slijedila put što vodi u isprekidanoj liniji s jedne strane močvare na drugu. Njihov oprez pri kretanju bio je gotovo istovetan s oprežnošću kojom kormilari usmjeruju jedrenjake između hridina u plitkim vodama.

Sue je nastojala sve zapamtiti, a kako je mnogo godina živjela u Indijanaca, osjetilo za te stvari bilo joj je bolje razvijeno nego u bijelaca. Osjećala je i toplinu što se dizala iz močvare i povremeno bi zamjećivala kako muljevita površina ključa stvarajući mjehuriće. Tek je to uvjerilo mladu ženu da se močvara uistinu ni za najveće zime ne smrzava, a osim toga, znala je da zime u ovom dijelu zemlje nikad nisu prejake, jer ovaj predio zapravo još pripada Koloradu.

Kad su se zaustavili u zaklonu nedaleko od ruba močvare, bilo je već gotovo podne. Dan je postao topao i nad površinom više nije bilo magle. U daljini su jasno vidjeli Redhornovo selo, što je sa više od dvjesto šatora bilo zaista veliko, moglo bi se reći ogromno, jer mora se znati da u svakom šatoru živi pet ljudi. Redhorn je u

svome selu imao sigurno oko tisuću ljudi: ratnike, žene, starce i djecu. Cijelo je selo preselio do močvare s očitom namjerom da je ne napusti dok se ne domogne Jima i Sue.

— Ne želim otići iz naše doline — reče Sue. — U kolibi nam je lijepo i ništa nam ne manjka. U ljeto ćemo dobiti dijete. Jime, ništa mi neće nedostajati. Dovoljno sam dugo živjela s Indijancima i naučila se mnogo čemu. Znam čak i kako se dijete rađa, a nije potrebno da ga rodim negdje u grmlju već imam čvrstu kolibu, dom, gotovo kuću! Znam kako Indijanke rađaju djecu i ja ću isto tako roditi! Ništa nam ne manjka! Vratimo se u našu kolibu, Jime!

Jim kimne, zahvalan u sebi na riječima što mu ih je uputila Sue, ali ipak odmah potom streše glavom.

— Mi nismo Indijanci — promrmlja. — Ne osjećam se Indijancem premda sam napola Arapaho, ali moj otac je bio bijelac i ja osjećam i mislim kao on. Ni naše dijete ne treba da odraste kao Indijanac, već moramo nastojati živjeti kao bijelci. Potrebne su nam neke stvari. Na primjer knjige. Znam čitati, pisati i računati. Otac me svemu naučio i želim to znanje produbiti i prenijeti ga tebi i našoj djeci. Želim ti pružiti udobnost i ne želim da živiš kao Indijanka. Moram otići i nabaviti ono što nam nedostaje. Moram proći kraj Redhornova sela. Neće me zamijetiti, uspjehću neopažen izaći i vratiti se. Nemam izbora, Sue.

III

Kad je vrijeme postalo lošije i kiša se pretvarala u gusti zastor, Jim Chance odlučio da pokuša neopažen proći kraj Redhornova sela. Izašao je iz močvare jedne tamne noći, koju je dočekao uz rub muljevite površine, jer se po takvu mraku čak ni on ne bi usudio prijeći močvaru.

Jahao je kobilu odlučivši da skupocjenog pastuha ostavi kod Sue, jer bi on, nanjušivši blizinu svoje braće, zacijelo počeo rzati. Vodio je sa sobom još jednoga konja. Jedna od kobila koje je odveo sa sobom na drugu stranu močvare oždrijebit će se iduće godine. Nadao se da će možda s malo sreće dobiti pastuha kao što je onaj što ga je ostavio kod Sue.

Jim je oprezno izveo konje iz močvare krećući se dijelom za koji je znao da je dovoljno vlažan kako se ne bi čulo ni najmanje udaranje kopita o zemlju. Svukao je odjeću bijelca i jahao gol do pojasa kao pravi Indijanac.

Dobro je napredovao krećući se zaklonjen u starom riječnom koritu. S desne strane, otprilike kilometar dalje od njega, u selu je gorjela vatra. Već je pomislio da stražari spavaju i da se na rub močvare dovoljno ne pazi, kad začuje nečiji glas:

— Žuta ptico, jesi li to ti?

Zaustavivši se, ostane nepomičan, pokušavajući otkriti tko mu se obratio jer je većinu ratnika dobro poznao. S većinom je lovio već od djetinjstva, a kad mu je umro otac, koji se potkraj života bavio još isklju-

čivo trgovinom s Indijancima, preuzeo je očev posao. Upoznao je Sue i cijeli se njegov život promijenio. Začuvši taj glas, nije se začudio jer je pretpostavljao da će naići na nekoga. Progovorio je, a njegov je glas poprimio boju Redhornova glasa. Chance je govorio duboko i grleno. Oduvijek je znao savršeno oponašati Redhornov glas.

— Zašto buljiš u noć kao usamljeni bizon? Da nisam Redhorn, vjerojatno bih bio Vučko, koji se usudio izaći iz močvare i približiti nam se. Dodi ovamo, šuplja glavo! — reče Jim savršeno oponašajući poglavicu.

Stražar, koji je očito bio postavljen da pripazi na staro isušeno korito rijeke, poslušno mu pride brzim koracima i kad mu se približio Jim nije pričekao da bude prepoznat već ga podignutom nogom udari u želudac. Kad se Indijanac sagnuo, nogom ga pogodi u bradu i zatim ga udari u zatiļjak. Ratnik je ostao nepomično ležati. Chance ponovo uzjaše i krene jer put je sada bio slobodan. O povratku nije želio za sada razmišljati. Mnogo toga mora obaviti prije povratka.

* * *

Trebalo je neko vrijeme da se ratnik osvijesti, a onda je još ostao ležati stenjući i čekajući da prođe ona prva strašna bol izazvana udarcima. Ležeći na zemlji, shvatio je da ga nije izudarao poglavica već Vučko, što je pobjegao s djevojkom u močvaru. Znači da je odlučio izaći iz svoga zaklona i približiti se selu.

Jima Chancea Indijanci su nazivali Vučko, kao što su njegova oca zvali Bijeli vuk. Mladi je ratnik znao da će Redhorn biti strašno bijesan sazna li za ovo što se dogodilo i izmlatiti ga možda jače nego što ga je izmlatio Vučko. Pri pomisli na to ratnik zastenje od stida. Znao je da ovaj njegov propust sramoti cijelo selo. Plašio se da će mu se svi smijati i da ga čak i djevojka kojoj se već duže vrijeme udvara neće htjeti više ni pogledati.

Ustao je teško dišući i stajući. Da je mogao, urlao bi od stida i bijesa. Začuje kako se netko približava. Ovaj put bio je to zaista ratnik zvan Žuta ptica, koji ga je došao zamijeniti na straži, zakasnivši po svojem starom običaju.

— Što ti se dogodilo? — upita Žuta ptica. — Jesi li čuo sovu, možda si se prepao sokola ili hijene? Nadam se da nije ništa drugo.

— Ne, ništa drugo — mirno odgovori mladi ratnik.

— Vučko i ona lijepa djevojka sada zacijelo spavaju na drugoj strani močvare, dobro sklonjeni u nekom zaklonu, sami i zaljubljeni, a naš poglavica može o toj ljepotici samo sanjati. Vučko bi morao biti lud kad bi se usudio izaći iz močvare i pojaviti ovdje blizu našeg sela, a svi dobro znamo da on nije lud. Ipak smo obvezni činiti ono što nam Redhorn zapovijeda. Mjeseci i godine morat ćemo ovdje stražariti gubeći vrijeme. Kad sam malo prije izlazio iz svoga šatora, ostavio sam unutra svoju ženu i u tom sam trenutku dvostruko zavidio Vučku.

Mladi ratnik samo se gorko nasmiješio i nestao u mraku. Na putu prema svojem šatoru povremeno bi zastao trljajući zatiljak, bradu i želudac, ali sretan što je odlučio da o Vučku govori. Nije ga ni čuo a kamoli vidio. Ugled i glas što ga je stekao u selu važniji su mu od Redhornovih interesa. Bilo mu je sasvim svejedno je li taj čovjek pobjegao s onom mladom ženom ili nije. Njega se to ionako nije ticalo.

* * *

Tri dana Jim Chance je jahao, a zatim se spustio u ravnici do rijeke Arkansas. Put je nastavio riječnom obalom. Već nakon nekoliko sati osmjehnula mu se sreća.

Prije zalaska sunca ugledao je čvrsto sagrađen gat za pristajanje, kraj kojeg je niklo malo naselje. Za gat je bio privezan veliki plitki čamac i još nekoliko čamaca na vesla, koji za povoljnog vjetra očito mogu razapeti jedra. Ovakvi čamci kao što je bio onaj veliki, pričvršćen za gat, mogu se vidjeti gotovo na svim rijekama. Plove velikim rijekama od Mississippija do Missourija. Pokretani su tako da ih mazge ili pak ljudi vuku užetima uzvodno obalom. Pomažu im ljudi na čamcu odguravajući se dugim motkama i tako sprečavaju da čamac udari o kopno ukoliko mu se previše približi.

Jim Chance je iz daljine razgledao malo naselje sklonjeno u jednoj od uvala rijeke Arkansas. Očito je da su sve pripreme za zimu obavljene. Zadovoljan, podbo je konja i uputio

se prema naselju, uvjeren da će tamo moći kupiti sve što mu je potrebno. Obukao je ponovo odjeću bijelaca i tamnokos, plavih očiju, djelovao je kao pravi bijelac.

Dok se približavao čamcu, već su ga opazili. Neki su se ljudi pojavili i prišli mu. Neke je poznavao, na primjer Sloana Shanea, tragača i izviđača kao i on. Već su se nekoliko puta susreli.

Sloan Shane kimne i zatim dignu ruke prema indijanskom običaju pokazujući Jimu dlanove.

— Rekao sam već ljudima tko si — reče Sloan. — Znaš, Jime, ovo ovdje je lovačko društvo a ne trgovačko naselje. Namjeravamo ovdje prezimiti i loviti. Ovo je Douglas Homewood — reče i predstavi mu zatim redom i ostale ljude.

Većina ih je mlada kao i Jim ili čak mlada od njega, i svi su oni još nedavno živjeli u Engleskoj. Očito su to bili sinovi engleskih bogataša, koji su odlučili vidjeti svijet i doživjeti nešto pustolovno.

— Prijatelju, jeste li vidjeli Indijance? — raspita se Douglas Homewood.

— Tri dana jahanja odavde nalazi se Redhornovo selo — nasmiješi se Jim. — U njemu živi najmanje tisuću Indijanaca i ukoliko saznaju da ste ovdje i da namjeravate na ovome mjestu provesti zimu, uvjeravam vas da će vas nekolicina njih neprestano posjećivati. Nadam se da imate dovoljno duhana, šećera, brašna i ostalih potrepština. Uvijek žele i groždice — doda Jim smiješeći se.

— Dodite, Chance! — mahne mu Homewood. — Dakako, naš ste gost. Morate nam što šta pričati. Znate, jedini naš savjetnik što poznaje ovu zemlju bio je sve do sada Sloan Shane, ali mi bismo rado saslušali još nekog tko poznaje čudi ovoga kraja. Upravo završavamo lovačke karte ovoga područja. Koliko smo čuli od Shanea, vi ste mješanac, zar ne?! Ali mogu vam reći da se to gotovo ne zamjećuje. A sada hajdemo! Vidite, voljni smo postupati s vama kao s bijelcem. Za konje će se pobrinuti naši ljudi.

Jimu nije preostalo drugo nego da ih slijedi. Morao je biti ljubazan jer je od njih morao kupiti neke prijeko potrebne stvari. Nasmiješi se pomislivši koliko će ovi ljudi biti zainteresirani za trgovinu kad vide što im nudi. Bez sumnje, pristat će da mu mnogo toga prodaju. Bio je uvjeren da imaju više stvari nego što bi mogao pronaći u bilo kojem dućanu.

Zajedno su otišli na čamac i ušli u kućicu sagrađenu na sredini toga plovila. Ovdje je očito bilo njihovo svakodnevno sastajalište i mjesto za odmor i razonodu. Jim zaključio kako je i na samome čamcu sve uređeno vrlo raskošno i otmjeno. Ubrzo su ga posjeli u udobni kožni naslonjač, napunili mu lulu duhanom najbolje kvalitete i pružili mu je sa čašom pravoga škotskog viskija.

Skupili su se oko njega znatiželjno ga promatrajući u očekivanju da im ispriča sve što zna. Jim Chance je shvatio da će mnogo toga željeti čuti od njega jer im je Sloanovo znanje očito bilo nedovoljno. Bilo

mu je jasno da su pred njim ljudi kakve do sada još nije imao prilike upoznati, znatiželjni i nestrpljivi. I on je bio isto tako znatiželjan, ali iz sasvim drugih razloga nego oni. Nisu mu se svidjeli, jer je već na prvi pogled spoznao da su otoresiti i previše samouvjereni. Znao je da su za sada ljubazni zato što žele mnogo toga saznati od njega.

* * *

Dok su sjedili za stolom i uživali u ukusno pripremljenom janjećem mesu s priložima i sve to zalijevali vinom, Jim reče:

– Žao mi je, ali ne mogu se ovdje dugo zadržati. Najvjerojatnije me slijedi nekoliko ratnika što ih je poslao Redhorn želeći me se napokon domoći. Još ove noći moram nestati odavde. Možete li mi iz vašeg spremišta, koje je, u to ne sumnjam, prepuno najboljih stvari, prodati neke prijeko potrebne predmete i namirnice? Znate, imam ženu i ne bih želio da živi kao Indijanka. Želio bih joj pružiti neke sitnice koje olakšavaju život. Dobro ću vam platiti.

Saslušavši ga, počеше se smijati.

– Ima čak i ženu! – zaključí jedan od ljudi. – Čujete li? Ima ženu! Znači, bolje mu je nego nama. Nama, na žalost, nedostaje nekoliko ljupkih djevojaka koje bi nam mogle uljepšavati ovaj boravak na osami. Možda bi nam mogao nabaviti nekoliko Indijanki? Dobro bismo ti platili. Što kažeš? – upita obrativši se Jimu.

Svi za stolom su se smijali ili glupo cerili gledajući Jima, a on odloži nož i vilicu i ustane. Ljudi s kojima je sjedio za stolom sve su mu se manje svidjeli, a Sloana Shanea bilo mu je žao.

– Koliko vidim, ne želite mi prodati ono što mi je potrebno – reče Jim. – Morat ću, dakle, odjahati dalje na istok i potražiti negdje neko naselje ili neku putujuću trgovinu. Hvala vam na piću i jelu, ali sada zaista moram krenuti.

– Samo trenutak, prijatelju! Samo trenutak! – javi se Douglas Homewood.

– Da?

– Čime ste namjeravali platiti? Novcem? Imate li možda krzna? Na vašim konjima nisam vidio nikakve robe. Što nam možete ponuditi, Chance?

Jim gurne ruku u džep, izvadi kožnu kesu i baci je na stol. Kesa muklo zvekne o drvenu ploču stola.

– Zlato – mirno će Jim.

Ljudi za stolom prestali su jesti, a oni kojima su usta bila puna, zaboravili su žvakati. Sloan Shane stisne oči budno pazeći što će se dalje zbiti. Svi su buljili u kesu.

– Zlato! Zaboga, zlato! – odjednom će netko. – To bismo svi rado posjedovali! Svatko od nas rado bi se domogao bogate zlatne žile. To bi bio pravi uspjeh! Zar ne, prijatelji? – upita pogledavši svakoga pojedinog od ljudi za stolom.

Ali kao da ga nitko nije čuo, svi su sjedili kao omamljeni, zatečeni i nijemi. Malo zatim Homewood ispruži ruku i dohvati kesu. Otvori je i istrese sadržaj na stol. Sloan Shane,

koji je već i sâm tražeći zlato nekad naišao na tu dragocjenu rudu, reče:

– Ovo je ležalo u nekom potoku. Okrugli, glatki mali grumeni. Da, ovo je ležalo u nekom potoku kao šljunak. Gdje je taj zlatni potok?

Svi su netremice gledali u Jima.

– To je samo nekoliko zrnaca pronađenih u nekom, nije važno kojem potoku – mirno će Jim. – Dakle, što je? Želite li mi prodati ono što mi je potrebno? Ova zrnca prava su rijetkost. Moći ćete od njih izraditi lijepe privjeske za vaše djevojke u Engleskoj. To je čisto, neobrađeno, glatko zlato. Mogli bismo reći da su to u neku ruku veliki zlatni biseri. Što kažete o takvom poklonu za vaše djevojke? – upita želeći ih namamiti da pri stanu na trgovinu.

Potrebno mu je mnogo toga: rublje, pokrivači, alat, hrana, lijekovi, knjige, barut, olovo, šivaći pribor i mnogo drugih stvari. Svatko od ljudi za stolom dohvatio je nešto zlata. Sloan Shane također. Jima za sada to još nije zabrinjavalo, jer nije sumnjao u poštenje ljudi kao što su ovi. Grdno se prevario u uvjerenju da bi ovakvim ljudima bilo ispod časti opljačkati tragača i skromnog čovjeka kao što je on. Nije ga zbunila činjenica što se nekako čudno pogledavaju i ponašaju. Mislio je da je sve to samo zato što vjerojatno nikad do sada nisu vidjeli tako čisto zlato. Ali onim što mu je Homewood malo poslije saopćio sve se odjednom razjasnilo.

– Da, radi se o zaista lijepim darovima – hladno će Home-

wood. – Ali mi želimo više takvih poklona, mnogo više! Ukoliko se želimo vratiti kući dobro obavljena posla, moramo dovesti sa sobom najmanje cijela kola puna ovoga zlata, zato ćemo to i učiniti i nabaviti takva kola, prijatelju. Uvjereni smo da u tom vašem potoku ima još mnogo više toga zlata. Bez sumnje, taj je potok umjesto šljunka pun zlata. Ti ćeš nam pokazati put do toga potoka. Odvest ćeš nas onamo što brže umiješ i možeš, jesi li me razumio? Još prije svitanja krećemo! Možda nisi nešto shvatio? – upita hladno i oštro zureći u Jima.

U očima svakog pojedinog od ljudi za stolom nije bilo ničega drugog do izraza lude pohlepe što je gorjela u njima i izjedala ih svojim žarom.

Odjednom to više nisu bili mladi Englezi koje su njihove obitelji poslale u svijet kako bi tako odrasli i dozreli. Bio je dovoljan samo trenutak i pretvorili su se u pohlepne skitnice spremne na sve samo da se domognu zlata i primoraju jednog poluindijanca da im pokaže put do zlatnog potoka. Sve je to Jim shvatio u jednom trenu i gledajući ih kako se cere spoznao da se ostvarilo sve ono što je malo prije smatrao nemogućim.

– Nemojte pretjerati s tom vašom šalom – oprezno će Jim. – Urazumi ih, čovječe! – reče oštro okrenuvši se Sloanu.

– Rastumači im da mene nitko ne može nekažnjen opljačkati. Pa ovi su ljudi poludjeli! Rastumači im koliko je opasno sa mnom ovako postupiti!

Sloan Shane samo strese glavom. Bio je stariji od Jima, njegovo je glavno razdoblje tražnja i trgovaca prošlo i možda je baš i stoga preuzeo ovaj postao vode lovačkog društva koje se bavi i istraživanjima na ovom području zemlje.

— Jime, gotovo da mi te je žao koliko si naivan u svojem povjerenju u ljude — reče Sloan. — Zar još nisi shvatio koliko je ovaj svijet zao? Nije moguće da još ništa o životu nisi naučio?! Ne znaš li zaista ništa o povijesti? Nisi li čuo za španjolske Hidolge, koji su nekoć osvojili cijeli jug, uništili čitava indijanska sela i čak i ovdje na sjeveru tražili sedam zlatnih gradova Cibole? Je li moguće da ti nije poznata ljudska pohlepa za zlatom? Zašto bi ovi ljudi bili iznimka?! Najbolje će biti, dječace, da nas sutra ujutro odvedeš do toga potoka. To ti je jedina mogućnost da se izvučeš.

Kad je Sloan Shane zašutio, prostorijom je zavládala mučna tišina.

— Možda bi trebalo da ga prvo malo izudaramo — promrmlja napokon Woodward. — Potrebno je da mu pokažemo da ne smije biti toliko ponosan i samouvjeren. Možda bismo ga mogli svezati o jarbol i tući sve dok ne bude dovoljno glasno vikao da će nas poslušati.

Jim Chance najprije pomisli da nije dobro čuo, ali ubrzo shvati da je sve ovo okrutna zbilja. Ljudi su se digli od stola i pošli prema njemu. Jim stupi korak natrag, ali mu je ispred vrata Sloan Shane prepriječio izlaz. Jim skoči i udari ga ob-

jema nogama u trbuh tako snažno da je ovaj izletio zajedno s vratima na palubu.

Jim je zastao na trenutak, ali njegovi su novi znanci već bili oko njega. Nalik na pet krvožednih vukova bacili su se na njega. Ovako brojniji osjećali su se nadmoćnijima. Pohlepa za zlatom zasjenila je sve druge osjećaje. Zaboravili su i temeljna pravila odnosa među ljudima.

Međutim, suprotstavljajući se Jimu kao neprijatelju, bili su, svojom krivnjom, mnogočemu podučeni. U borbi što je uslijedila nisu se zatekli kao glupi psi što žele svladati vuka već iskusnog tigra. Upustivši se u borbu, nisu još bili svjesni da je riječ o životu ili smrti, borbi za opstanak. Isprva su pomislili da će ga uspjeti uništiti i udarajući ga bijesno nogama nadali su se da će se predati i moliti ih da ga poštede, ali ubrzo su shvatili razliku između sebe i žilavog momka kakav živi u ovoj divljini.

Jim je uhvatio jednu od nogu što su ga udarale i snažno je potegnuvši bacio se u stranu, držeći nogu ispod pazuha. Zvuk napukle kosti bio je nadglasan snažnim krikom čovjeka. Svi zaurlaše, shvativši u što su se upustili. Spoznali su da ga neće moći kazniti već da će se morati boriti za svoj vlastiti život. Jasno im je da će neki od njih ovu zabludu možda platiti životom, ali ne mogu i ne žele odustati. Moraju se dalje boriti. Više ga nisu željeli samo pobijediti. Moraju ga ubiti žele li ostati na životu.

Jedan od njih dohvati revolver i uperi ga u Jima, ali je u istom trenu zaurao pogoden nožem u želudac. Preostala trojica grčevito su nastojala svladati Jima, ali uzalud. Spretnom kretnjom izbjegao je metak opaljen u njega i bacivši se na tlo otkotrljao se do revolvra što ga je ispustio iz ruke čovjek koji je sada već ležao s nožem u želucu, zgrabio oružje i zapucao sigurno i vješto.

Preostala su još dvojica napadača, obojica urlajući kao da traže nečiju pomoć i bezglavo ga nastojeći srušiti. Jimu je bilo jasno da mora i njih svladati želi li živ otići iz ovoga pakla. U međuvremenu se vani smračilo. Napao je preostalu dvojicu Engleza ne znajući više za samilost. Razočaranje što ga je ovdje doživio bilo je preveliko a da bi osjećao bilo kakvo žaljenje prema tim ljudima što su ga željeli opljačkati. Došao je k njima i ponudio im zlato u zamjenu za neke za njega neophodne stvari, ponudio im je poštenu trgovinu, a oni su ga napali kao krvožedni vukovi ne poštujući ni najobičnija pravila ljudskog ophođenja.

Previše je ogorčen a da bi mogao biti milostiv. Pokazavši im tko je i kako prolaze ljudi koji s njime postupaju onako kako su to oni učinili, naslonio se na zid umoran, iscrpljen i razočaran. Gledao je oko sebe kao da ne vjeruje da se sve ovo zaista dogodilo.

Za vrijeme tučnjave svjetiljka je pala na tlo i petrolej što je iscurio odjednom se zapalio. Jim nije želio spriječiti požar. Kad se na vratima pojavio

Sloan Shane, Jim ga odmjeri pogledom.

— Možda još nisi dobio dovoljnu lekciju? Nešto ti nedostaje? — upita Jim glasom iz kojeg je izbijao ogorčeni bijes.

Sloan Shane se osvrnuo oko sebe kako bi utvrdio ishod borbe: dva mrtva, jedan teško ranjeni što ne prestaje zapomagati i dvojica onesviještenih što leže ispod razbijenih dijelova pokućstva.

— Nije ni tako loše — promrmlja Sloan. — Sumnjam da bi tvoj otac bolje obavio posao. Ne, Jime, ne bih se želio dalje prepirati s tobom. Ovo što vidim dovoljno je, a tek ono što osjećam govori mi dovoljno jasno da je bolje da ti se ne pokušavam više suprotstavljati. Dobro si me udario, svaka ti čast.

Naslonio se o zid i vidjelo se da ga muče bolovi. Možda je zadobio i neke unutrašnje ozljede. Jim je znao da se njega za sada više ne treba plašiti.

— Ne namjeravaš ugasiti požar? — upita stenjući Sloan.

— Ne! — odlučno će Jim pogledavši vatru što se sve jače širila. — Ja nisam počeo ovu ludu borbu i prema tome nisam odgovoran za posljedice koje su proizašle iz ovog pakla što ste ga sami stvorili!

I dalje je uporno gledao Sloana Shanea, koji je grčevito se od bolova stajao naslonjen o zid.

— Koga još moram svladati prije nego što mogu mirno otići odavde? — ogorčeno će Jim. — Koliko glupana još moram pretući kako biste me ostavili na miru?

— Nikoga više — odmahne glavom Sloan. — Doduše, ovdje

je još nekih četrdesetak ljudi, ali sve je to posluga: kuhari, podvorba, kočijaši, kormilari... Oni se neće boriti. Da su im njihove gazde zapovijedile da se bore protiv tebe, borili bi se. Ovako, pošto su se ova gospoda sama borila s tobom, ovih se ljudi sve to uopće ne tiče, jer boreći se s tobom, ova su te, otmjena gospoda tako reći podigla na svoju razinu, smatrajući te sebi ravnim. Razumiješ li?! Čini se da se ne razumiješ baš najbolje u te odnose. Uglavnom, nitko se neće upletati jer ovih se ljudi vani na palubi i na kopnu uopće ne tiče sve ovo što se ovdje dogodio.

Nacerio se i zakašljao, pri čemu je, sudeći po izrazu lica, osjećao bolove.

— Sve mi se čini da si me uistinu sredio — uzdahne Sloan. — Ovi prokleti bolovi uopće ne popuštaju. Zašto si bio tako okrutan sa mnom, dječake?

— Vas je bilo šestorica, a ja sam protiv svih vas — mirno će Jim. — Negdje u bregovima čeka me žena. Da se ne vratim, i ona i dijete koje je na putu bili bi izgubljeni. Bio bih u stanju štošta drugo poduzeti samo da ne dođu u situaciju da me uzalud čekaju. Jesam li dovoljno jasan, Sloane?

— I što sad? — upita ovaj kimnuvši. — Što sad, Jime?! — ponovi pitanje i teško hodajući ode do mjesta gdje je plamtjela svetiljka.

Gaženjem je počeo gasiti vatru koja se brzo širila drvenim podom. Nije mu bilo lako, ali malo poslije ipak je uspio spriječiti da se vatra proširi i uga-

sio je. U međuvremenu se Jim ogledao za svojim zlatom. Kad se stol prevrnuo, s njega je palo sude, čaše, jelo i štošta drugo i sve je ležalo na tlu razbijeno, izgaženo i smrvljeno. Bili bi potrebni sati da pronađe cijeli sadržaj svoje kožne kese. Okrenuo se jer su se na vratima pojavili neki ljudi.

— Želite li nam možda nešto zapovijediti? Treba li da nešto učinimo? — upita čovjek na vratima.

Jim Chance začudi se ne samo postavljenom pitanju već i mirnom tonu kojim je postavljeno: poštovanje, povučenost, mirnoća, ponos, sve je to bilo u glasu kojim je čovjek upitao što da poduzmu. Sjetivši se Shaneovih riječi o engleskoj posluži, Jim se htjede nasmijati, ali začuje Sloanov uzrujan glas:

— Oh, vi engleski šupljeglavci! Zar zaista ne vidite da je proliveno mnogo krvi i da ovdje leže čak dvojica mrtvih? Je li moguće da vas se sve to ne tiče? Udite i pobrinite se za svoje gazde, a ovog poluindijanca ostavite na miru jer bi inače mogao srediti i nekog od vas. Petorica vaših poslodavaca su ga napali. Jeste li me razumjeli?! Nisu bili pravedni i stoga su morali dobiti lekciju.

Unatoč Sloanovim riječima ljudi i dalje nisu ulazili, ali uto se začuje glas Douglasa Home-wooda, kome je Jim slomio nogu:

— Udite i pomozite nam! Pustite ovog divljaka neka ode! Gori je od najbješnjeg tigra. Hajde, ljudi, dodite i pomozite nam!

— Hej, čekajte! — uto će Jim. — Moramo još nešto razjasniti.

– A što to, prokleti Indijance? – procijedi Homewood savijajući se od bolova.

– Došao sam ovamo i predložio vam pravednu trgovinu, a sada moje zlato leži tu negdje razbacano po cijeloj ovoj prostoriji. Ne namjeravam ga tražiti u ovom kršu, i stoga ćemo ipak morati trgovati. Gdje je skladištar? Vjerujem da imate čovjeka koji se brine o svim zalihama hrane i opreme. Pretpostavljam čak da posjedujete spisak iz kojeg se točno može vidjeti što imate u skladištu. Čuo sam jednom da je to običaj na brodovima i ekspedicijama. Dakle, dajte mi taj spisak! Želio bih vidjeti što sve imate. Brzo! Nemam mnogo vremena!

Ogledavši se u prostoriji, pronašao je dva revolvera, oba još napunjena, i prišao čovjeku s nožem u trbuhu. Još je bio živ, širom otvorenih očiju od čuđenja kao da ne može shvatiti da se njegov život odjednom tako brzo bliži kraju. Osjećao je da umire.

– Hoćeš li ga sâm izvući? – upita Jim i pokaže nož.

– Ne. Ne bih ga želio sada izvući. Ostavi me još trenutak, ionako ću odmah umrijeti, a osim toga imaš revolver kojim sam te želio ubiti. Nije li to dobra zamjena? Prvorazredni engleski revolver u zamjenu za indijanski nož.

– Za tebe je to svakako loša zamjena, ali nož mi je ipak potreban – mirno će Jim.

Ovi su ga ljudi previše razočarali, ne može s njima imati sažaljenja.

– Na povratku moram imati svoj nož kako bih se obranio

od Indijanaca kraj kojih moram proći. Dakle, vrati mi nož. Možda neće biti ni tako strašno dok ga budeš izvlačio. Možda budeš imao sreću i ostaneš živ.

U očima mladića zasja tračak nade i stisnuvši zube polako izvuče nož iz trbuha i odmah potom izgubi svijest.

– Gdje je taj spisak? – upita Jim.

– Do vraga, Walter, donesi spisak! – procijedi Homewood.

IV

Jedan sat poslije Jim je krenuo prema močvari jašući svoga konja i vodeći sa sobom ne samo životinju koju je doveo ovamo kako bi na nju natovarao kupljene stvari, već i još jednog konja što ga je izabrao među životinjama u koralu na obali i natovarao na njega preostali teret. Razočaran ljudima koje je susreo, osjećao se izmoren i prazan.

Premda je bio umoran, odlučio je jahati još nekoliko kilometara prije nego što pronade neko dobro zaklonjeno mjesto gdje bi se mogao odmoriti. Prošla tri dana mnogo je jahao, borio se i mučio, a osim toga, čekao ga je težak zadatak, jer je bio svjestan činjenice da neće biti lako probiti se kroz obruč Indijanaca i proći močvaru kako bi došao do Sue.

Nije mogao znati da je mladi ratnik što ga je susreo prolazeći kraj Redhornova sela prešutio njegov prolazak. Pretpostavljao je, dakako, da ga Redhornovi ratnici slijede ili ga čekaju da se vrati do močvare.

Tri dana poslije Jim je ugledao u daljini vatre Redhornova sela koje se, znači, i dalje protezalo uzduž dugačkog ruba velike močvare. Vidjevši da je sve mirno, znao je da mladi Indijanac očito nije nikome rekao da ga je vidio. Redhorn je i dalje imao postavljenu stražu uzduž više od osam kilometara dugačkog ruba močvare. Jim je znao koliko je poglavica uporan i razmišljajući kako da se domogne močvare, bio je uznemiren.

Pogledao je u nebo zaželejvši u tome trenutku da se što jače nevrijeme spusti na zemlju i gustim tamnim oblacima prekrije močvaru. Znao je, međutim, da ne smije biti previše mračno, jer ako se ništa ne bi vidjelo, ni on ne bi mogao pronaći put kroz močvaru. Da bi pravilno mogao odrediti smjer kojim se mora kretati, potrebno je ipak malo svjetla. Razmislivši, zaključio da je ova noć zapravo najpogodnija što se toga tiče, ali pitao se kako da nezamijećen prođe kraj Indijanaca.

Isprva pomisli kako ne bi smio ponovo krenuti suhim riječnim koritom nekadašnje rijeke gdje je susreo onoga mladog ratnika, ali pomisli da je možda baš to izlaz. Vjetar je puhao iz smjera gdje se nalazilo seosko stado konja. S vremena na vrijeme čulo se rzanje. Ako vjetar promijeni smjer, konji bi ga mogli nanjušiti i postati nemirni, a to bi upozorilo čuvare na nečiju prisutnost. Pitao se što da učini.

Pogleda još jednom nebo i zaključio da je ove noći mnogo svjetlije nego onda kad je išao

iz močvare, a osim toga, sada vodi sa sobom i dva natovarena konja. Obje životinje prilično su iscrpljene, a i konj kojeg jaše nije više najodmorniji. Pitao se kako će se sve ovo završiti.

Sjahao je i svukao se do pojasa, jer, ako nekoga susretne, taj može u mraku na prvi pogled pomisliti da vidi pred sobom Indijanca. Ovaj put stavio je u kosu i tri pera i svezao ih kožnom trakom. Uzjahao je i dohvatio uzde natovarenih konja. Znao je da može uspjeti samo uz prevaru, jer se sa tri konja zaista nije mogao šuljati kroz napola svijetlu noć. Morao je jahati kao da je netko od njihovih, uz rizik da Indijanci nasjednu na toliki bezobrazluk. Kako god da se uzme, bila je to njegova jedina mogućnost.

Krenuo je, pustivši konje čak da idu kasom. Pretpostavljao je da su ga sada već zacijelo čuli ako ne i vidjeli, ali možda sada misle da je ratnik što se vraća iz lova vodeći sa sobom konje natovarene bogatim ulovom.

Dobro je napredovao i približio se već kraju sela, ali sada je situacija postajala sve opasnijom jer je svakome uskoro moralo biti jasno da on uopće ne namjerava ući u selo nego da očito jaši prema močvari. Još ga nitko nije zaustavio i prešao je daljih stotinjak metara. S njegove lijeve strane već su nestajali posljednji šatori Redhornova sela. Do ruba močvare preostalo je još jedva osam stotina metara kad začuje nečiji glas:

— Hej, tko si? Kamo ćeš?

Indijanac koji ga je to upitao govorio je čistim arapačo dija-

lektom, ali je Jim na svu sreću vladao tim jezikom.

— Pitajte Redhorna! — odgovori glasno i oštro. — On će vam odgovoriti! Pitajte Redhorna!

Nekoliko trenutaka nitko ništa nije povikao i napredovao je još za nekih stotinjak metara, ali onda je počeo pakao jer je nekoliko Indijanaca shvatilo o čemu je riječ. Ubrzo su svi počeli iskakati iz svojih šatora pucajući i vičući, bijesni, prevareni i ogorčeni. Shvatili su da ih je Vučko prevario prošavši gotovo kraj cijelog sela zahvaljujući svojoj neočekivanoj drskosti, ali ipak su ga otkrili i njihovu bijesu nije bilo kraja. Pojurili su za njim što su brže mogli. Jim požuri kako bi se što prije domogao močvare, vikom bodreći svoje konje. Znao je da će se ovaj put jedva izvući, ako uopće uspije.

V

Četiri dana i četiri noći Sue je strpljivo čekala Jimov povratak, ali peti dan odluči odjahati u močvaru. Naprezala se da ne skrene s ispravnog puta nastojeći točno slijediti Jimove upute. Nekoliko se puta zabunila i u posljednji trenutak uspjela skrenuti konja na čvrsto tlo. Nije se željela predati i na kraju se ipak uspjela snaći usred široke močvare. Malo poslije stigla je do mjesta odakle je zajedno s Jimom prije nekog vremena iza zaklona promatrala Redhornovo selo.

Zaključivši da u selu život teče ustaljenim redom, olakšano uzdahne, jer da je Jim uhvaćen, ne bi sve bilo tako

mirno. Dovoljno je dugo živjela s njima i dobro su joj bili znani svi njihovi običaji.

S ogorčenjem se prisjetila dana kad ju je Redhorn zamijetio, očaran njezinom ljepotom. Bila je tada još dijete, ali poglavica je već onda odlučio da bude njegova. Njezinim je starateljima godilo i laskalo da poglavica takvog plemena želi baš nju, jer time je porastao i njihov ugled. Učili su je svemu što poslušna Indijanka mora znati kako bi usrećila svoga muža. Tako je prošlo nekoliko godina i došao je dan kad je trebalo da postane Redhornovom ženom. Ali toga dana pojavio se u selu Jim Chance, zvan Vučko. Stojeći sada u zaklonu, Sue se ponovo prisjećala svega, kao i njihova bijega.

Pri pomisli koliko voli Jima, Sue je osjećala da će umrijeti izgubivši ga i nije znala što da misli vidjevši da se još ne vraća. Kad se počelo pomalo mračiti, vratila se do njihove kolibe, jer nije mogla cijele noći ostati u močvari. Muhe su je ionako već svu izjele.

* * *

Vratila se putem kojim je i došla, ali je već idućeg jutra stajala u zaklonu u kojem je provela i prošli dan. Iza grmlja što raste u mulju nalazio se mali suhi komadić tla, ali konj je morao stajati u mulju. Iz svoga zaklona jasno je mogla slijediti što se u selu događa.

Nekoliko je puta ugledala i Redhorna kako izlazi iz svoga šatora i hoda selom. Da je postala njegovom, bila bi mu trećom ženom. Vidjela je kako njegove dvije žene rade: štave

kožu, šiju i kuhaju. Indijanke su oduvijek bile poznate po svojoj marljivosti i spretnosti. Vične poslu, spretno su znale šiti odijela iz meke kože i ukrašiti ih umjetničkim vezom.

Tako je prošao još jedan dan čekanja, a Jim se nije pojavio. A kako bi mogao? Dakako da za dana ne može proći kraj tolikih Indijanaca nezamijećen, i stoga, očito, nije ni pokušao.

Donekle je morala biti i sretna što u selu ne opaža ništa posebno, nikakvo komešanje ni uzbuđenje, jer ovako je mogla biti sigurna da Jima nisu uhvatili.

Te noći nije otišla iz močvare. Odlučila je da se ovaj put ne vrati u dolinu gdje je Jim sagradio njihovu kolibu. Ne, te je noći odlučila ostati u močvari premda je to za Jimova pastuha na kojem je ovamo dojahala bilo vrlo zamorno. Ali i konj je, čini se, čekao svoga gospodara, jer je Sue osjećala povremeno kako životinja njuši u smjeru sela kao da nešto osjeća. Možda je samo nanjušio blizinu seoskog stada.

Dovela je konja na suhi komadić zemlje i uzjahala jer oboje ne bi imali mjesta na tako uskom dijelu zemlje što je virio iz mulja. Osim toga, iz sedla je močvara bila preglednija, sve do sela, gdje je već gorjela vatra.

Noć je postajala svjetlijom a pastuh sve nemirniji. Sue ga je tiho umirivala, a činilo se kao da se on želi vratiti u dolihu putem koji možda poznaje. Odjednom shvati da sve ovo vrijeme nije uzalud čekala, jer je

u selu odjednom izbilo strašno komešanje.

Unatoč udaljenosti od neka dva kilometra od seoskih šatora, do nje su dopirali glasovi. Odjednom je odjeknula pucnjava. Odmah je znala da je Jim negdje u blizini i pokušava prodrijeti do močvare. Izašla je iz svoga skloništa i odjahala još dio puta naprijed sve dok između nje i ruba močvare više nije bilo daleko. Odjednom je ugledala Jima. Pokušavao se probiti vodeći sa sobom dva teško natovarena konja.

Indijanci su ga slijedili na kratkoj udaljenosti usudujući se pojuriti za njim u močvaru jer im je mala udaljenost na kojoj su se nalazili iza njega omogućavala da ga slijede bez opasnosti. Znala je da gađaju lukom i strijelom premda su se čuli i pucnji. Dosjetila se da ima sa sobom pušku u navlaci na sedlu. Brzom kretnjom izvadi nabijenu pušku iz navlake. Dok je nišaniła, nadala se svim srcem da neće pogoditi Jima nego njegove progonitelje.

Bio joj je već sasvim blizu i očito se samo posljednjim snagama držao u sedlu. Sue je odmah razabrala da je teško ranjen. Smirila se svjesna da može opaliti samo taj jedan metak, jer za ponovo punjenje puške neće imati vremena. Nije smjela promašiti. Ugriživši se za donju usnu, nanišaniła je na prvog progonitelja. Nije mogla vidjeti tko je, ali se nadala da bi možda mogao biti Redhorn. Kad je opalila, bilo je očito da je pogodila. Konj na kojem je Indijanac jahao srušio se i na uskom puteljku što vodi

kroz močvaru nastala je velika zbrka. Nekoliko trenutaka svi su Indijanci zastali ne usudujući se zaobići prepreku, i time je Jim dobio na dragocjenom vremenu ostavivši Indijance za sobom. Čula ga je kako joj se približava teško dišući.

— Dobro je! Dobra si djevojka! Odlično si to izvela! — naprežući se reče Jim.

Kad je bio sasvim blizu nje, vidjela je da mu je u ledima strijela. Htjela je viknuti od muke i straha, ali Jim nastavi:

— Naprijed, Sue! Samo naprijed! Ne oklijevaj. Izdržat ću još neko vrijeme, ali prihvatiti uzde jednog od konja, tako će mi biti lakše. Nemoj da ga izgubimo jer je natovaren mnogim za nas vrijednim stvarima.

Poslušala ga je. Njegov ju je glas ohrabrio. Prije nego što je krenula još se jednom osvrnula. Nitko ih više nije slijedio. Nekoliko je Indijanaca skrenulo sa sigurnog puta, boreći se za život, dok su im ostali pokušavali pomoći. Znala je da ni poslije neće krenuti za njima, jer sami nisu mogli pronaći pravi put. Jim je uspio, ali bio je teško ranjen.

VI

Kad je donekle ozdravio i uspio stati na noge, prošla su dva tjedna. Jedino je Sue mogao zahvaliti što je ozdravio jer mu je posebno umješno izvadila strijelu iz leđa. Posao kojeg se latila bio je za Jima opasan po život. Toga su oboje bili svjesni.

Vršak strijele zabo se blizu kralješnice i pri najmanjoj greški Jim bi bio ostao uzet cijeli

život. Oboje su imali sreću. Jim je ozdravio i nakon dva tjedna latio se poslova koje je još namjeravao obaviti prije zime.

Povremeno su odlazili do močvare, koja se sve jače pušila, i iz zaklona bi gledali što se događa u selu. Jednom prilikom prisustvovali su neuspješnom pokušaju dvanaestorice Indijanaca da pronađu put kroz močvaru. Satima su ga pokušavali pronaći. Na kraju su ipak morali odustati jer ni pomoću dugačkih šipki nisu mogli pronaći čvrsto tlo u mulju.

Vratili su se u svoju kolibu smireni. Lijepa velika dolina s druge strane močvare u kojoj su živjeli postajala je u ovo godišnje doba sve šarenijom. Sve boje prirode isticale su se u najrazličitijim tonovima, a lišće je padalo sa stabala. Jim bi se često prisjećao doline kakva je bila u vrijeme dok još nije bila odijeljena močvarom i dok je njome nesmetano tekla rijeka. Sue pogleda prema bregovima što su u obliku potkove omeđivali njihovo malo carstvo.

— Pitam se nema li uistinu načina da nam se netko približi ovim putem — zamišljeno će Sue gledajući bregove.

— Ukoliko zaista i postoji način, onda je taj put bez sumnje teško pronaći — umiri je Jim. — Mnogi lovci godinama su tražili neki put, ali nikad ga nitko nije pronašao. Ne! Vjerujem da se u dolinu može ući i iz nje izaći samo kroz močvaru. Ona postaje svakim danom sve dublja i ubrzo se nećemo ni našim čvrstim putom moći tako sigurno služiti kao do sada. Već sada voda i mulj

dosežu konjima do zglobova, a mjestimice do trbuha. Može se dogoditi da jednoga dana konji budu morali sve do vrata...

— Kad će to biti? — prekine ga Sue.

Jim slegne ramenima.

— To ovisi o tome koliko vode svake godine rijeka donese sa sobom iz bregova i koliko močvara može podnijeti. Ipak, tamo kod Redhorna sela postoji odvod. Ali ako se on jednom začepi...

Zašuti i ponovo slegne ramenima, no onda se nasmiješi:

— Ah, mala moja, zašto da već danas time razbijamo glavu?

— Jime, plašim se — zabrinutim će glasom Sue.

— Redhorn neće moći vječno ostati tamo uz rub močvare, a sve dok je on tamo, mi ćemo ovdje uživati u našoj dolini. Za nas je ovo pravo carstvo. Tražit ću i dalje zlato. Možda je ono što sam pronašao bio samo početak. Tko zna ne krije li se u blizini zlatna žila.

Tjedni su brzo prolazili, čak je već pao i prvi snijeg i močvara se mjestimice zaledila, ali je ipak i dalje ostala neprohodna, ponekad sasvim uronjena u maglu. Jim i Sue živjeli su složno i zadovoljno. Budući da su dani postajali sve kraći, imali su vremena za koješta. Jim je donio sa sobom i neke knjige, kartu svijeta, papir i sve potrebno za pisanje. Sue, koju je jedino još njezina majka kao dijete učila pisati i čitati, tih je kasnih jesenskih dana s velikim veseljem priionula učenju, želeći što prije

nadoknaditi sve što je posljednjih godina propustila.

Jim bi povremeno ostavljao Sue samu. Odlazeći u lov ili u potragu za zlatom, sve je više prodirao u bregove iz čijih je visina tekla rijeka. Ponekad je odlazio i do močvare, zaklonjen grmljem promatrao što se zbivalo u Redhornovu selu i razmišljao o budućnosti. Promatrajući jednoga dana selo, ugledao je nekog došljaka i prepoznavši ga protrnuo. Kraj poglavice je stajao tragač Sloan Shane. Jim se pitao što on želi. Zajedno s poglavicom stajao je uz rub močvare i nešto su radili, a to je značilo da ih zanima ista stvar. Očito je Sloan umio vješto prići poglavici i sprijateljiti se s njime najvjerojatnije donijevši mu mnogo poklona. U vrijeme kad se sve ovo zbilo, Indijanci i bijelci nisu još bili neprijatelji kao što će to biti poslije. Bijelci još nisu otkrili zlato u Koloradu i nisu niknula mnogobrojna naselja tragača za zlatom, pa se Indijanci još nisu osjećali ugroženima, a i veliki pokolj bizona još nije bio na pomolu.

Uzevši sve to u obzir, jasno je da Slaona Shanea nije stajalo mnogo truda da pronade zajednički jezik s Redhornom i uvjeri ga u zajednički poslovni interes. O kojem se to interesu radilo Jim nije morao više ni trenutka razmišljati, jer bilo je jasno da Sloan traga za zlatom koje je vidio u Jima kad je ovaj posjetio njegove engleske poslodavce i predložio im trgovinu. Bilo je očito da se Sloan i preživjeli Englezi pošto-poto namjeravaju domoći zlata, a preživjela su najmanje trojica. Jim Chance bio je uvjeren da

je Sloan s njima došao Redhornu, ali ni njima neće uspjeti pronaći put kroz močvaru, koja će i dalje, postajući sve većom, ostati neprohodna.

VII

U proljeće su stanovnici indijanskog sela, a bilo ih je više od tisuću, postajali nezadovoljni, jer je iskršavalo sve više poteškoća zbog dugotrajnog boravka na istom mjestu. Ne samo što se s vremenom nakupilo mnogo smeća nego su što je mnogo važnije, lovci morali odlaziti sve dalje i dalje kako bi ulovili divljač i donijeli u selo dobro meso. Za nekoliko mjeseci istrijebili su svu divljač u prilično velikom krugu oko sela.

Bilo je krajnje vrijeme otići dalje, na neko drugo mjesto, gdje su med i mlijeko prirode i dalje tekli i gdje su lovci mogli dobro i unosno loviti. Dijelu krajolika koji su istrijebili trebat će vremena da se oporavi i rodi novim darovima prirode.

Redhorn je ubrzo shvatio da njegovi ljudi žele otići s močvare i sastati se, kao i svake godine do sada, sa žiteljima ostalih sela i plemena na velikoj rijeci. Svi su bili željni novosti i susreta s prijateljima i rođacima, a željeli su i tragati. Još je oklijevao, premda je mrmljanje njegovih ljudi postajalo sve glasnije i sve češće. U pogledima je već razabirao nezadovoljstvo i ljutnju.

Jednoga se dana ponovo pojavio Sloan, brdanin, s trojicom Engleza i nekoliko njihovih ljudi. I tada su donijeli darove.

— Morat ćeš otići sa svojim selom, Redhorne, zar ne? — odjednom će Sloan Shane usred razgovora. — Moraš otići, sada je pravo vrijeme. Ukoliko želi vuka izmamiti iz brloga, ne smije se neprestano čučati pred njime. Pazit ćemo umjesto tebe da ne pobjegne. Dobro skriveni u sigurnom skrovištu čekat ćemo da se pojavi, i kada ubijemo Vučka, donijet ćemo ti njegov skalp i dovesti tvoju ženu.

Redhorn ih je začuđeno pogledao. Život u osami otvrdnuo je i trojicu Engleza. Douglas Homewood mogao je ponovo hodati bez štake premda će mu noga zauvijek ostati kruta jer je pukla u zglobovima.

— Da, mrzite ga gotovo kao i ja — promrmlja poglavica, koji je u međuvremenu bio vrlo dobro upućen u sve što se one noći dogodilo na rijeci. — Mrzite ga kao i ja premda vam ništa nije ukrao. Pretukao vas je i možda bi vas ponovo uspio svladati ali ovaj put napast ćete ga zacijelo iz zasjede jer ne želite riskirati. Kad ga ubijete, možda ćete mi zaista donijeti njegov skalp i dovesti mi ženu što mi je oteo. Ali recite mi, za čime tako jurite? Recite mi iskreno čega se želite domoći?

Oklijevali su ali Sloan je bio svjestan toga da ne mogu zavaravati Redhorna, jer je njegov osjećaj predobro razvijen. Sumnjao je da možda čak i zna čime je Jim Chance platio stvari što ih je odnio sa sobom u dolinu iza močvare. Stoga Sloan odlučio reći istinu:

— Vučko je pronašao zlato. Zato ga moramo uhvatiti živa.

— Sada vam vjerujem — kimne poglavica — Dobro, budući da znam da ćete ga uhvatiti, mogu biti miran i otići sa svojim selom na veliko sastajalište. Ostavit ću nekoliko ratnika koji će me obavještavati o zbivanjima ovdje. Motrit će na vas i javiti im ako nešto krene pogrešnim tokom. U redu, sutra odlazim.

VIII

Kad je dva dana poslije Jim ponovo otišao do močvare na svoje uobičajeno mjesto u zaklonu koje mu je služilo kao dobra promatračnica, nije vjerovao svojim očima. Ono što je vidio jednostavno nije mogao vjerovati: sela je nestalo! Ostala je samo opustošena livada na kojoj su do sada bili šatori, gola bez ijedne travčice i prljava mrlja zemlje.

Prirodi će trebati duže vrijeme da se oporavi, jer teško je i zamisliti što je sve tisuću ljudi sa tri tisuće konja ostavilo za sobom nakon toliko vremena provedenog na istom mjestu.

Najprije je osjetio radost i olakšanje što će sada, kad su Indijanci otišli, moći sa Sue napustiti Dolinu dabrova i odvesti je ljudima što će joj pomoći pri porodu. Istodobno, međutim, javila se u njemu sumnja i upozorenje da ne smije biti brzoplet. Osjeća da nešto nije u redu premda i sam još ne zna što.

Bilo mu je shvatljivo što je Redhorn otišao sa svojim selom, jer nije više mogao ostati, ovdje gdje više nije bilo hrane i ostalih uvjeta za život. Unatoč tome Jim je znao da Redhorn nije odustao od osвете. Bio je

svjestan da je ako sam nije ostao negdje u zasjedi s dovoljnim brojem ratnika, zacijelo ostavio veću skupinu ljudi da pripaze kad Sue i on budu izašli iz močvare i upali u klopku. Tada bi ih uhvatili.

— Ne, neću upasti u klopku — promrmlja Jim.

Okrenuo se i odjahao natrag prema dolini gdje ga je čekala Sue i zapazivši kako se priroda prelijeva u najljepšim proljetnim bojama, sretan zbog svega što vidi, prošaptao je:

— Kako je lijepa ova Dolina dabrova, kako je lijepo živjeti ovdje sa Sue! Zašto bismo uopće otišli odavde? Nigdje na svijetu ne bismo mogli tako sretno živjeti kao ovdje. Nigdje! Jednom ću morati ponovo nakratko odjahati u taj drugi svijet kako bih nabavio neke prijeko potrebne stvari, ali to je sve. Uistinu nije potrebno da idem odavde.

Tjedan dana poslije Jim je naišao na zlatnu žilu. Nalazeći neko vrijeme sve češće zlatna zrnca, skupljena na dnu potoka, slijedio je trag gazeći potokom. Voda je dopirala jedva do gležnjeva. Ispod šljunčanog pijeska što ga je uklanjao rukama dno je mjestimice, sve bliže bregovima, bilo stjenovito. Između toga kamenja pronašao je zlatnu žilu, godinama zatrpanu unutar stijena, poput munje što je pala s neba zarivši se u stijenu što dalje od ljudskog oka. Žila je ogromna, na najdebljem mjestu deblja od natkoljenice čvrstog muškarca.

Sue i Jim odjednom su bili bogati. Dosjetivši se da su sada bogati, Jim sjedne na obalu

vrteći u rukama komadiće odlomljenog zlata. Napast što je mamila zaista je bila silna i neodoljiva. Znao je da bi za samo nekoliko dana mogao izvaditi vrlo veliku količinu zlata i kad bi s tim bogatstvom otišli među ljude...

Zastao je usred misli, ne mogavši u tome trenu ni maštom dokučiti sve ono što bi mogli kupiti, u čemu bi mogli uživati, što bi napokon mogli nabaviti. Mogli bi proputovati cijeli život, unajmiti najbolje učitelje da nauče sve ono što su ovih godina propustili naučiti i... i... ni sam nije znao o čemu da prvo sanjari.

Okrenuvši se, ponovo je uočio svu ljepotu njihove Doline dabrova, odijeljene od svih požuda, napasti, zavisti, i shvatio je kako su ovdje sretni ne znajući što je sve ljudska pakost sposobna učiniti. Za sada nije želio ništa drugo, a znao je da i Sue misli kao on. U kolibi, udobnoj i za njih velikoj, osjećali su se ugodno i malo im je toga nedostajalo.

S vremenom su obradili i komadić zemlje i posijali sjemenke povrća koje će ubrzo izrasti i imat će povrće iz vlastitog vrta. Obje su se kobile u međuvremenu oždrijebile i malo se stado povećalo za dva ždrijepca. Jim se razumije u konje i dobro ih promotrivši zaključio je da će ždrijepci izrasti u mlade pastuhe nalik na svoga oca. Lovom je također mogao biti zadovoljan i već su odavno bili obložili kolibu najboljim toplim krznima raznovrsnih životinja.

– Ne, za sada ne idemo iz

Doline dabrova! Za sada ne! – odlučno će Jim i strese glavom. – Ukoliko nas Redhorn zaista vreba iz neke zasjede, može tamo ostati dok ne svisne od muke i razočaranja! – odlučno će Jim.

Još je neko vrijeme ostao sjediti uz potok pogledavajući povremeno u zrnca zlata u svojoj ruci i koliko god je o svачemu razmišljao, ni najmanju misao nije posvetio Sloanu Shaneu i engleskim znancima sa rijeke. No time što ih je zanemario, počinio je grešku.

IX

I Redhorn je tih dana počinio veliku grešku, koja je poslije izazvala mnoge teške posljedice, a sve je zapravo počelo bezazleno.

Na putu za sastajalište na rijeci Arkansas, što se održava svakoga ranog ljeta, Redhorn i njegovi ljudi naišli su na kolonu kola što je iz Kansas Cityja, tadašnjeg Westporta, putovala prema oregonskoj željeznici kod Plate Rivera.

Žene i djeca iz Redhornova sela bili su oduševljeni, jer u to vrijeme, prije velikoga indijanskog rata, bilo je uobičajeno da kolone kola svim plemenima kroz čija područja prolaze plaćaju nešto kao cestarinu u obliku poklona. Ugledavši dugačku kolonu, Redhornovi se ljudi razveseliše šećeru, groždicama, brašnu i drugim darovima. Muškarci su očekivali duhan, rakiju, barut, a uslijedili zamjena i trgovanje, možda i puške, jer i Redhornovi su ljudi mogli štošta pružiti: konje, uzde, oglave, meka kožna odi-

jela vezom ukrašene mokasine i krzna.

Ratnici su zakrčili prolaz kolima, ponosni, smatrajući se gospodarima ove zemlje. Iza njih stajale su žene i djeca željno očekujući darivanje. Izviđač što je pratio kolonu u sve je to bio dobro upućen. Obratio se vodi iseljenika i ljubezno mu objasnio:

— Ukoliko ne želite neprilike, žrtvujte nekoliko vreća šećera, brašna, groždica, kave, malo duhana i dvije-tri bačve baruta. Redhorn je poglavica ovog plemena i gospodar ovog dijela zemlje kroz koji prolazimo. Ukoliko ga razljutite, može vam se grdno osvetiti.

Voda grupe, Irac, samo odmahne glavom i okrene se da pogleda kola što su ih slijedila. Bilo ih je pedesetak i u njih upregnuti uglavnom volovi i izdržljive mazge iz Kentuckyja. U svakim kolima bilo je najmanje dvoje ljudi, a sve u svemu, računajući ljude u konjima na svaka kola otpadalo je oko pet osoba.

— Ovaj crvenokožac imat će neprilike s nama ukoliko nas ubrzo ne ostavi na miru — ledenim odlučnim glasom odvratiti Irac izviđaču. — Ne dopuštamo da nam itko dosađuje prosjačenjem i ne želimo izgubiti toliko važnu robu dijeleći je čoporu ovih divljaka. Sve što imamo sa sobom prijeko nam je potrebno u Oregonu, a tko mi može jamčiti da nas iza prvog brežuljka ponovo ne čeka skupina ovih crvenokožaca, koji će nas pokušati zastrašiti i dobiti od nas sve što i ovi ovdje?! Ništa! Ništa ne damo! Recite tom Redhornu da nam izvoli osloboditi put!

Izviđač se nije mogao naćuditi tolikoj gluposti što ju je ovaj bijelac za takvo kratko vrijeme uspio izgovoriti. Odjednom mu bude žao tog čovjeka, koji tako malo poznaje ljude, ali nije to bio prvi put otkako su krenuli da se taj čovjek pokazao tako čudnim i svojevoljnim. Koliko god svi oni bili marljivi, hrabri, uporni, sada je bio uvjeren da je, ako ne drugi a onda barem ovaj što sjedi kraj njega, glup i ograničen.

— Dragi moj čovče, urazumite se! — pokušava izviđač. — Osvijestite se! Shvatite da nemate pravo! Što je to malo hrane prema svim onim gubicima koje ćete pretrpjeti postane li vam Redhorn neprijatelj. On ne može dopustiti da se pred cijelim njegovim selom ponašate s njime ovako kako vi to činite. Niste ni kolima stvorili krug gdje bi se zaklonjeni mogli boriti. Sada je za to prekasno. Moramo im dati darove koje traže. Moramo!

— Ne! — odlučno će Irac. — Ne namjeravam nasjesti na trik toga vašeg Redhorna! I ja znam varati i služiti se trikovima.

To je bilo posljednje što je rekao, a izviđač se zgrčio na sjedalu.

Dok su izviđač i Irac raspravljali, Redhorn je sjedio u srebrnom optočenom sedlu svoga konja, što ga je jednom davno oteo nekom Komanču s juga koji je sa svojim ratnicima, dok su otimali konje, prodro predaleko na sjever. Sjedio je mirno, bezizražjna lica, i nije se moglo ni slutiti da razumije engleski

a kamoli da duboko u njemu tinja plamen što se iz trena u tren razbutkavao u sve jaču vatru bijesa. Nije si više smio dopustiti nijedan poraz otkako mu je Vučko nanio onakvu sramotu i otkako je, nakon dugoga uzaludnog čekanja, morao napustiti močvaru ne osvetivši mu se.

Izviđač je pokušao još nešto reći, ublažiti njegovu ljutnju, ali za sve je već bilo prekasno. Nekoliko djece, malih Indijanaca, probilo se kroz prednji red što su ga stvorili njihovo očevi i jašući ili u pratnji pasa približili su se koloni. Nisu više mogli izdržati čekanje i željeli su se što prije domoći ušćerenog voća i ostalih slatkiša. Približili su se kolima i dok su se gurali međusobno u iščekivanju darova mogao se steći dojam da namjeravaju napasti kola jer je među njima bilo i nekoliko odraslijih dječaka. Sve se doduše, samo tako činilo.

Tim dječacima nije bilo ni na kraj pameti da ikoga napadaju, ali na jednim kolima neka je žena, izgubivši pribranost, počela vikati od straha, neki je čovjek počeo kleti, a netko udarcem biča pokušao rastjerati indijansku djecu dalje od kola. Prašina što se uskovitlala još je više pridonijela tome da se nije moglo utvrditi što se događa. Odjednom netko opali iz sačmarice, možda samo u zrak. Ipak netko je opalio to je bilo dovoljno.

— Nemoj počinjati borbu, Redhorne — poviče izviđač na jeziku Indijanaca što su bili pred njime. — Nemoj se boriti, sve ćemo...

Zanimio je jer mu je strijela probila vrat. Ubrzo je i tvrdoglavi vođa puta platio svoju glupost životom. Redhorn je podijelio ratnike u dvije skupine za napad i ubrzo zatim okružili su kolonu. Redhorn je sam poveo prvu skupinu na lijevu stranu, a njegov zamjenik preuzeo je desnu. Tako je počelo ubijanje, kojem će posljedice biti mnogo dalekosežnije.

Ljudi što su namjeravali stići do Oregona samo su bespomoćno mogli gledati što se događa, jer ionako nisu imali ni najmanju nadu da se izvuku iz pakla koji ih je snašao. Počeli su se braniti, boriti, ubijati, primorani da se bore za goli život samo zato što je njihov vođa želio pomoću trika prevariti poglavicu koji si više nije smio dopustiti nijedan poraz ni uvredu ako je htio zadržati poštivanje i povjerenje svojih ljudi.

Borba se razvila u strašan krvoločni metež i tanki led mira na kojem su se obje strane do sada oprezno kretale odjednom je naglo puknuo. Bijelci nisu više željeli poštovati Indijance kao gospodare ove zemlje i jednog je dana morao izbiti takav sukob.

Indijanci su izvojevali pobjedu zadobivši veliko bogatstvo: hranu, puške, alat, konje, volove i mazge. Mnoge su ljude ubili, ostale otjerali natrag na istok. Pobjeda je bila znatna i svime što su zaplijenili postali su bogatiji i moćniji od svih ostalih plemena, čak i Čejena i Sioxa. No, ipak, Redhorn je ovim potezom počinio neispravljivu grešku.

Ljudi što su se uspjeli spasiti i izbjeći smrt, pedesetak muškaraca, žena i djece što su se nalazili na kraju kolone i pravodobno uspjeli pobjeći, susreli su idućeg dana vojničku kolonu kola i skupinu mjernika koji su putovali s vojskom da izrade geografske karte toga područja. Kolona se sastojala od stotinjak teretnih kolona. U svakim kolima nalazio se osim vozača i pomoćnik, dakle sve u svemu više od dvjesto ljudi, ovaj put ne iseljenici većiskusni momci, koji su se često vozili ovim putem za Oregon kako bi opskrbili ovaj dio zemlje kopnenim putem, jer je opskrba istočnog Oregona Pacifika bila vrlo teška. Taj je, put, doduše, bio duži, ali mnogo lakši no put od Westporta preko trgovačke utvrde Laramie, koja je u to vrijeme još pripadala trgovcima a ne vojsci. Njime se mnogo lakše dolazilo do istočnog Oregona.

Vojnike koji su pratili ranjenike predvodio je kapetan, koji je, saslušavši iseljenike, preuzeo vodstvo. Svima im je bilo jasno da najprije moraju probiti slobodan put za kola, a bilo je zacijelo i mnogo mrtvih koje je trebalo pokopati. Isto tako treba pronaći ljude koji su možda uspjeli pobjeći ili se negdje sakriti. Vozači su ispregli mazge iz osmoroprega i uzjahali ih. Većina ih je imala sačmarice.

Ostali dio kolone, dvadeset i četiri vojnika, jahao je vojničke konje. Pridružili su im se i neki od mjernika. Svima je tim ljudima bilo u interesu da što prije obračunaju s Indijancima kako više ne bi bilo bojazni da ih napadnu.

Redhornovo je selo dvije noći slavilo veliku pobjedu. U međuvremenu su razdijelili plijen i pronašli rakiju. U slavlju i veličanju pobjede željeli su zaboraviti svoje mrtve koje su slavili samo prve noći nakon pobjede. Nitko od ljudi nije se mogao sjetiti da su ikada poslije duge zime upriličili tako lijepu i bogatu svečanost. U svačijim očima Redhorn je ponovo bio veliki svemoćni poglavica.

Kad je sto i pedeset ljudi okružilo selo i počelo pucati, već je bila prošla ponoć. I ovaj put je prolivena krv, ljudi su vikali, borili se, urlali, napadali. Činilo se da metež nikad neće prestati.

Malo je nedostajalo da poglavica iskrvari prilikom bijega, uzaludno tražeći neko sigurno skrovište. Žalio je što nema prilike da se skloni kao Vučko koji mu je oteo ženu i time čast.

Drugi dan bijega ipak su pronašli sklonište u kojem su se zadržali dva tjedna. Poglavica se polagano oporavljao. U međuvremenu naišli su još neki ratnici što su se uspjeli spasiti. Sada ih je bilo oko dvadeset. Jadne li šačice ljudi u usporredbi s nekadašnjim moćnim plemenom!

Tih je dana Redhorn mnogo razmišljao o svojoj budućnosti i stalno se prisjećao Vučka, koga je optuživao za sve svoje nedaće jer su se nizale nedaće za nedaćom otkako mu je ovaj oteo ženu. Ali nije razmišljao samo o njemu. Mislio je o još nečem drugom: Sloan Shane govorio je nešto o zlatu, koje je,

čini se, Vučko pronašao s druge strane močvare. Poglavica je dobro znao koliko su bijelci ludi za tom žutom kovinom i što bi sve mogao od njih kupiti u zamjenu za zlato. Razmišljajući sve te dane, shvatio je da bi mu zlato moglo pomoći da ponovo postane veliki poglavica moćnog plemena. Kad je ponovo mogao uzjahati konja, znao je kamo treba da se uputi.

* * *

Englezi su cijelo vrijeme dobro zaštićeni ležali u zaklonu u velikoj udaljenosti od močvare. To su si mogli dopustiti imajući sa sobom dobar dalekozor. Neprestano je jedan od njih u zaklonu i dalekozorom promatrao rub močvare.

Stražarili su i za svijetlih noći, a za mrkih su znali da ni Jim Chance ne može prijeći močvaru. Dani su prolazili a prolazili su i tjedni. Vidjeli su ga nekoliko puta kako se približio rubu, ali nikad nije izašao iz močvare. Uvijek je samo oprezno gledao što se događa s one njezine strane.

Bila su šestorica: Sloan Shane, Douglas Homewood, njegova dva prijatelja i dva člana posluge u koje su imali povjerenje jer su već u Engleskoj bili u njihovoj službi. Strast za zlatom tih je tjedana postala još snažnijom i okrutnijom. Sama pomisao da s druge strane, u Dolini dabrova, postoji bogata zlatna žila do koje za sada ne mogu doći tjerala polako ih je do ludila. Sa sobom su imali prvorazredne puške, ali bili su svjesni da se

Jim Chancea moraju domoći živa.

U tim danima očekivanja nisu bili najbolje raspoređeni. Čak su bili prilično obeshrabreni i utučeni. Izjedao ih je poraz što su ga pretrpjeli. Svaki se od njih prvi put u svojem životu nalazio nasuprot takvom zaista izdržljivom i srčanom čovjeku. Držala ih je zajedno jedino želja za osvetom i pohlepa za zlatom.

X

S druge strane močvare Jim Chance bio je svaki dan sve nemirniji. Sue je to osjećala, ali mu ništa nije spominjala nadajući se da će svladati svoje osjećaje i uspjeti potisnuti nemir. Mlada žena je znala da bi ubzo trebalo da rodi i sve je već priredila, čak i Jimu rastumačila što mu je činiti i kako da joj pomogne kad bude vrijeme za to.

Nije se plašila što mora roditi sama s Jimovom pomoći. Znala je da će ih to još više povezati ako je uopće moguće da ih išta poveže još jače nego što već jesu. Jedina njezina briga bila je da se Jim ne odluči ipak još jednom odjahati na drugu stranu močvare kako bi ponovo nabavio neke potrebne stvari ili da pogleda što se događa s onu stranu doline.

Oprezno ga je promatrala sliedeći svaki njegov pokret, ne pokazujući nijednom kretnjom koliko je zabrinuta. Tih je dana Jim mnogo radio. Iz velikog je panja ispilio daske od kojih je načinio potreban namještaj. Taj je posao vrlo naporan jer da bi se iz dasaka sastavio namještaj, moraju daske biti

točno ispljene. Da bi pravilno isplatio jednu jedinu dasku, bilo mu je potrebno mnogo vremena. Na kraju se posao ipak isplatio: sastavio je prekrasnu kolijevku, u čije je stranice urezbario cvjetove i životinje. Sue ga je gledala s divljenjem i rekla mu da je muž kakvog si žena može samo zaželjati.

Jednog ju je dana pitao kako se osjeća i kada bi, po njezinu mišljenju, mogao uslijediti porođaj. Zanimao se bi li mogao odjahati nakratko bez bojazni da će se njoj u međuvremenu nešto dogoditi.

— Ne, ne, dragi moj — nasmiје se Sue. — To ipak ne ide tako brzo. A osim toga, u najgorim slučajima bit ćeš odsutan samo nekoliko sati. Ukoliko si nemiran, uzjaši konja i obidi malo dolinu. Ne želim te vezati. Znam da vuk ne može neprestano biti u jazbini sa svojom vučicom — doda pogladivši ga po obrazu.

— Možda sam ja vuk — nasmiје se Jim — ali ti sigurno nisi vučica nego prije mačka. No ja volim mačke.

Zagrlio ju je i malo poslije gledala je za njime kako nestaje u smjeru močvare. Nije bila posebno uznemirena, smatrajući prirodnim da ponovo želi vidjeti što se zbiva s druge strane. Sjela je u sjenu kraj kolibe i plela. Jim joj je donio nekoliko pari vunениh čarapa što ih je rasplesla i namotala vunu u klupka, a izradio joj je i drvene igle kojima može dobro plesti.

* * *

Približivši se staroj promatračnici u močvari, Jim je na

tren zastao. Do ruba močvare bilo je još samo dvjesto metara. Zemlja na rubu močvare u međuvremenu se polagano počela oporavljati i na ogoljeloj površini raslo je mjestimično malo trave. Nigdje nije bilo ničega što bi opravdavalo sumnju da negdje u zasjedi netko čeka Jima.

Oštrim pogledom prešao je dolinu i bregove što su se uzdizali lijevo i desno od doline, presječene nekoć čvrstim branaма što su ih godinama gradili dabrovi, ali koliko god se naprezao, nigdje nije vidio ništa sumnjivo, čak ni ptice nisu djelovale uznemireno. To što je bilo malo životinja, bilo je sasvim razumljivo jer su Indijanci ovdje sve istrijebili i zapalili. Bit će potrebno vremena da se životinje ovdje ponovo nasele. Pogledao je još dalje, pretražujući pogledom dolinu što se u daljini otvarala u široku zaravan omeđenu šumom. Osjećao je u sebi neki nemir ne znajući mu uzrok. Pitao se je li to zato što će Sue ubrzo roditi ili predosjećajući da tamo s druge strane nešto nije u redu.

I pastuh kojeg je jahao bio je nemiran kao da je osjećao nevoljkost svoga gospodara. Jim pomisli kako je na tom pastuhu ionako nedostiživ, čak da i odjaše do kraja doline i popne se na jednu od terasa u bregovima kako bi s visine razgledao dolinu. Nije bio siguran da je njegovo razmišljanje ispravno, ali želju da spozna je li Redhorn zaista otišao sa svojim plemenom ili se preselio samo nekoliko kilometara dalje nije više mogao svladati. Možda je Redhorn premjestio

svoje selo samo malo dalje na zaravan koju je Jim vidio pred sobom, gdje je priroda još zacijelo obilovala svim i svačim. Jim se nikad ničega nije plašio, nije zazirao od opasnosti, ali ovaj put je znao da mora biti oprezan radi Sue. Da se njemu nešto dogodi, ona bi se zatekla u teškoj situaciji.

* * *

Pastuh je postajao sve nemirni, a Jim se pitao što mu se može dogoditi ako samo odjaše u dolinu pred sobom i pogleda što tamo ima nova. Odjednom je odlučio. Odjahao je do ruba močvare oprezno se ogledavajući ne bi li zamijetio nešto sumnjivo, ali nadaleko se ništa nije pomicalo. Nije bilo nijednog blijeska ili sjenke što bi se brzo pomakla, ni bilo čega što bi izazvalo sumnju.

Orao je kružio u visini, a Jim se sve više udaljavao od ruba močvare. Koliko god se naprezao da nešto otkrije, nigdje nije bilo nijednog novog traga ljudskih stopala ili konjskih kopita. Cijela je dolina djelovala napušteno i izumrlo. Znatiželjan ima li čega na udaljenoj zaravni, sve se više udaljavao od močvare. Jahao je polagano i oprezno, stalno zastajkujući.

Dva puta se uspeo na uzdignute male zaravni, usječene u bregovima, odakle mu se pružio pogled i na ona mjesta koja iz doline nije mogao vidjeti: pozadine visokih stijena ili isušeno riječno korito što je mjestimice bilo vrlo duboko. Ponovo nije zamijetio ništa sumnjivo. Polagano se približavao izlazu iz doline. Tražeći pogledom mjesto odakle bi pogled nad

zaravni bio najbolji ugledao je nešto. Ležalo je pred njime u trnovitom grmlju. Približivši se predmetu, zaključio da je to kari-rana engleska kapa malog oboda, sa štitnicima za uši, od iste tkanine kao i kapa. Takve je kape vidio na brodu onih Engleza. Znači, Englezi! Sloan Shane i Englezi! Sada je Jimu sve bilo jasno.

Okrenuo se, ali nikoga nije vidio i ništa se nije pokrenulo. Odlučio je da se oprezno približi mjestu gdje se nalazi kapa, razmišljajući je li namjerno ovdje ostavljena ili ju je netko izgubio noću u mraku. Napet kao puma što se približava stadu ovaca, svjesna da će je ubrzo napasti psi čuvari stada. Jim se šuljao naprijed i zastao prišavši grmu sasvim blizu.

Okrenuo se. Ponovo nigdje nikoga. Činilo se da je kapa ovamo doletjela nošena jakim vjetrom i zaustavila se na tom grmu. Osjeti se nekako glupo, predosjećajući da je riječ o nečemu što još ne može dokučiti ali što će se ubzo razjasniti. Lagano potjera konja, pride sasvim blizu grmu, nagne se da dohvati kapu i u tom času škljocnu željezo. Sklopila se zamka, prava zamka kakve se, skrivene ispod tankog sloja zemlje, postavljaju da bi se u nju uhvatili vukovi i pume.

Možda je bilo predviđeno da Jim upadne u nju i da mu oštri zupci zamke ozlijede nogu sve do kosti kao što je nedavno stradao Douglas Homewood kad mu je Jim slomio nogu. Jim u trenutku pomisli da to možda i jest Homewoodova kapa i da se unaokolo možda

nalaze postavljene druge zamke. Nabrušeni zupci zarili su se konju duboko u desnu prednju nogu kao najoštriji nož. Životinja je gotovo podivljala od boli i umalo je nije zahvatila još jedna zamka, koja, sklopivši se, na svu sreću nije uspjela ozlijediti ni Jima ni konja. Jim se jedva domogao sigurnog zaklona od daljih zamki, a i od kopita podivljalog konja, shvaćajući da žrtvom kobnog željeza nije postao samo njegov konj već i on sâm.

* * *

Iako se sve nije dogodilo onako kako su njegovi protivnici zamišljali, jer su vjerovali da će Jim sići s konja i sâm upasti u zamku, i ovako su ga doveli u bezizglednu situaciju, jer bez svoga pastuha nije sposoban da se vrati do močvare.

Odlučio je da ponajprije pomogne konju, jer ga nije mogao ostaviti u takvoj situaciji. Životinja je ležala bolno dišući gotovo kao čovjek. Jim je znao da osjeća silne boli, ali je očito pastuh shvatio da trzanjem samo pogoršava svoj položaj i stoga se smirio. Jim se još jednom okrenuo. Opet nije nikoga vidio, ali je bio uvjeren da ga netko promatra i da će ubrzo stići društvo. Prišao je konju.

— Red, sve će ubrzo biti bolje — utješi Jim svoga konja. Bit će bolje, pomoći ću ti. Čekaj, samo malo. Budi miran da mogu rastvoriti željezo, još malo... malo... evo, uspjeli smo!

— poviče čvrsto obuhvativši rukama obje željezne omče i snažno ih razdvojivši kako bi oslobodio ranjenu nogu jadne životinje.

Bacio je stupicu u grmlje i razgledao je raskrvavljeni zglob. Slika je bila ružna. Ipak, kost nije napukla, a to je bilo glavno. Pomisli kako bi mu morao staviti obloge natopljene slanom vodom i neprestano ih mijenjati, ali se dosjeti da mu se za sada zacijelo neće pružiti prilika za to. Pastuh je i dalje ležao na zemlji tresući se cijelim tijelom. Međutim je ipak disao lakše, kao da je znao da će mu sada biti bolje.

Jim je skinuo bisage sa životinje i iz korica izvadio pušku. U bisagama je imao barut i olovo. Nije ni pomišljao da bi mogao doći do ruba močvare, ali se nadao pronaći zaklon među obroncima zapadnih bregova što nisu bili tako daleko. Znao je da će njegove mogućnosti da se izvuče biti veće ako se uspije obraniti do dolaska noći. Potrčao je, okrenuvši se da vidi prati li ga netko i tako ih je ugledao: jurili su na brzim konjima iz šume: Sloan Shane, trojica preživjelih Engleza i dvojica od njihove posluge. Šestorica protiv njega.

Već je jednom uspio svladati toliko nadmoćnijeg protivnika. Tada su na brodu, dvojica poginula a Homewoodu noga je zauvijek ostala ukočena. I Sloan je nekoliko dana bio teško bolestan. Da, dobro ih je tada sredio, ali tada su potcijenili njegove sposobnosti. Htjeli su ga istući i prekasno su shvatili da pred sobom imaju mnogo jačeg čovjeka nego što su uopće mogli sanjati. Ovaj put su u sve upućeni i ničim ne mogu biti zatečeni. Sa sobom su ponijeli prvorazredne puške, a dobro gađati naučili

su već kod kuće u Engleskoj, gdje su se ionako neprestano bavili lovom kao omiljenim sportom.

Bez sumnje, situacija je sada drugačija i Jim je znao da će borba biti drugačija od one na brodu, premda je za sada još bio u prednosti, znajući da ga ne smiju ubiti ne žele li se odreći zlata. Pretpostavljao je da je njihova pohlepa za bogatstvom veća od želje za osvetom i zato će ga vjerojatno pokušati uhvatiti živa. To će moći samo ukoliko ga okruže i onemogućiti da bježi.

Jurili su za njime kao pobješnjeli, a onda je jedan od jahača odjednom zastao i podigao pušku. Kad je opalio, metak je na svu sreću prošao Jimu među nogama. Shvatio je da ga žele pogoditi u noge kako bi mu onemogućili dalji bijeg.

— Ja neću pucati u noge! — zlovoljno promrmlja Jim. — U noge sigurno ne!

Zastao je, pustio da bisage padnu na zemlju i podigao pušku. Nanišanio je nesvakidašnjom brzinom i preciznošću, i kada je opalio, jedna se od Engleza srušio iz sedla. Svojom je puškom uvijek mogao opaliti samo jednom i tako nije imao vremena ponovo je napuniti. Zgrabio je bisage i potrčao dalje.

— Sada ću ga doći! — zaurla jahač u njegovoj neposrednoj blizini. — Još malo! Sad je moj!

Jim se trčeći okrenuo i zaključio da mu se jahač vrlo brzo približava. Razabrao je da je to Sloan Shone. Puška mu je bila pričvršćena u koricama uz sedlo, ali je jahao držeći uzde samo jednom rukom. U drugoj

je imao dvocjevni pištolj. Jim je znao da će mu Shane pucati u noge i stoga poskoči, okrenuvši se u zraku, i ispusti pri tom prodorni rik pume, tako da je Sloanov konj podivljao i propeo se na stražnje noge. Jahač je, međutim, zapucao i Jim je zateturio pogoden metkom što je probio bisagu iznad njegova desnog ramena i zario mu se u mišić. Jim izvuče pištolj i, opalivši, pogodi Shanea, koji uz strašan krik padne s konja. Jim se na trenutak ponadao da bi možda mogao uzjahati Shaneova konja, ali previše ga je uplašio oponašajući pumu i životinja pobježe od njega.

Morao je bijeg nastaviti pješice. Za sada je svladao dvojicu od šestorice neprijatelja, znači preostala su još četvorica. Nisu ga se više usuđivali napasti već su se zaustavili i počeli pucati ponovo mu ciljajući u noge. Da bi se domogao zaklona, morao bi pretrčati još pedesetak metara. Skačući, mijenjajući smjer, trčeći, brojio je pucnjeve. Znao je: izbroji li četiri hica i ne bude li pogoden, moći će se domoći zaklona dok protivnici budu punili puške.

Prvi metak okrznuo mu je samo bok, drugi ga je već bolje pogodio i srušio na zemlju tako da je licem pao u bodljikavo grmlje čije ga je trnje ozlijedilo, ali odmah je skočio na noge trčeći dalje, svjestan da je izgubljen ako se ne domogne zaklona. Treći ga je metak na sreću potpuno promašio. Već je pomislio da je spašen ukoliko ga četvrti metak ne dostigne, ali je odmah po ispaljenom četvrtom metku zaurlao

od boli. Metak ga je pogodio u grudi. Pogodio je stijenu pred njim, odbio se od nje i zabio mu se u grudi. Jim zasterije pokušavajući udahnuti i sabrati se. Teturajući, teškom se mukom dovukao do zaklona.

Gotovo ga je obuzela panika kad je spoznao da je teško ranjen. Nagnuo se iza stijene i vidio ih kako su napunili puške i polagano mu se približavaju na konjima, uvjerivši se prvo da se međusobno mogu zaštititi. Svladao je nadošli osjećaj panike i brzim pokretima napunio pušku. Postavljajući kapicu za punjenje puške, pogledao je prema protivnicima. Približavali su mu se na konjima, očito uvjereni da su ga tako teško ranili da se sakrio nemoćan da se i dalje bori. No, on zapuca i jedan od jahača padne s konja. Ostali su brže-bolje poskakali sa životinja i nastavili su mu se približavati hodajući zaklonjeni tijelima svojih konja.

Ponovo je napunio pušku, ali pred očima mu se već maglilo. Izgubio je previše krvi. Pokušavajući naciljati, ponovo mu se zacrnilo pred očima i morao je pričekati da svlada nesvjesticu, jer to je sada bilo posljednje što si je mogao dopustiti. Zapucao je, ali pogodio je samo nečiju nogu, i pogođen čovjek jaučući padne na zemlju. Kad je ponovo trebalo da napuni pušku, više nije imao snage. Vidio ih je samo kroz moglu i prije nego što se onesvijestio pomislio je kako je Sue ostala sama, ali je znao da ga ne smiju ubiti jer žele da ih odvede do zlata.

Douglas Homewood i John Forrester stajali su pred Jimom teško dišući. Čovjek koga je Jim malo prije pogodio u nogu čučao je podalje na mjestu gdje je pao na zemlju, zatim se onesvijestio i srušio na stranu.

Malo dalje upravo je umirao čovjek koga je prije pogodio, a u blizini je ležao mrtav i Sloan Shane. Jedan od Engleza koga je pogodio prvim metkom ležao je u sredini izlaza iz doline. Jim se ponovo hrabro borio: trojica protivnika bila su mrtva a jedan teško ranjen, ali preostala dvojica imala su ga sada u svojoj vlasti.

Gledali su ga ne znajući isprva je li živ ili, možda mrtav.

— Živ je — zaključio John Forrester gurnuvši ga puščanom cijevi. — Imamo sreću, jer takav se čovjek, ovakav tigar, inače uspijeva svladati jedino ako ga ubiju nekim sretnim stjecajem okolnosti. Ali živ je, premda krvari i teško je ranjen. Ne smijemo dopustiti da umre, zar ne?

— Ne, to nikako! — Zaključio Homewood. — Samo nas on može odvesti kroz močvaru do zlata, samo i jedino on! Pretrpjeli smo ponovo teške gubitke. Tko zna gdje su ti Indijanci što ih je Redhorn ostavio ovdje da nas promatraju i dojave mu ukoliko uhvatimo Chancea? Da mi je samo znati gdje se skrivaju. Sloan je rekao da ih neprestano osjeća u našoj blizini, a nitko ih nije vidio. Ukoliko su zaista ovdje, vjerojatno su vidjeli ovu borbu i sada će javiti svojem poglavici da smo uhvatili njegova smrtnog neprijatelja, a čim Redhorn to dočuje, doći će ovamo po njega.

Moramo se požuriti, dakle, na posao!

XI

Zaista su mnogo učinili za Jima. Izvadili su mu iz ramena metak i još jedan iz boka, koji ga ipak nije samo okrznuo već se ipak zario u debelo meso. Imali su sa sobom sve potrebno za previjanje rana. Metak što se odbio od stijene na svu sreću nije ušao duboko već je prouzrokovao samo ružnu površinsku ranu. Izgubio je mnogo krvi jer sve su rane bile velike i teške, izazvane mecima velikoga kalibra, kakvima se, inače, love velike životinje.

Probudivši se, Jim je vidio iznad sebe zvjezdano nebo i osjetio toplinu logorske vatre zapaljene između stijena, što ga osvjetljava svojim crvenim sjajem. Homewood i Forrester sjedili su u njegovoj blizini, a treći preživjeli ležao je nedaleko od njih stenjući povremeno od boli u nozi. Metak mu je raznio kost. Ali i on je oprezno naćulio uši kad je Hommewood progovorio.

— Jesi li se probudio, prokleti Indijanče? Čuješ li me, divljače?

Jim Chanca još jednom sklopi oči, ali otvorivši ih ponovo odlučno pogleda dvojicu pred sobom.

— Idite k vragu! — procijedi Jim. — K vragu! Nitkovi! Sada mi je jasno zašto su vas očito istjerali iz Engleske! Znam da su vas istjerali, jer ljudi poput vas mogu samo sramotiti svoju zemlju i bolje da vas se ljudi odreknu! K vragu!

— Morat ćemo se sporazumjeti — mirno će Homewood

nakon kratkotrajne šutnje, ne obazirući se na Jimove riječi. — Sada si naš zarobljenik. Redhorn će to ubrzo saznati i požuriti ovamo po tebe. Ukoliko sve završimo prije njegova dolaska, imaš mogućnost da ga ne sretneš, divljače. Mi želimo zlato, i ako ga se domognemo, sve ćemo ostalo zaboraviti. Želimo zlato! Najbolje će biti da nas sutra ujutro odvedeš na drugu stranu močvare.

Homewood je čekao odgovor, ali nije ga dočekao je se Jim ponovo onesvijestio iznemogao zbog prevelikoga gutitka krvi.

— Ukoliko dobije vrućinu od rana, neće se osvijestiti nekoliko dana. Neće nas moći odvesti kroz močvaru — zlovoljno zaključio Homewood.

* * *

Sue je proživjela tešku noć, a zatim je uslijedio teži dan. Noću se još mogla nadati da je Jim prekasno stigao do močvare a da je noć bila pretamna za pronalaženje pravog puta kroz močvaru, ali kad je svanulo a njega još nije bilo, znala je da mu se nešto dogodilo. Željela je smoći snage da se nada, ali razum joj je govorio da je Jim vjerojatno upao u klopku i možda je već mrtav.

Najradije bi vikala, ali oduvijek je bila previše razumna i stoga joj je bilo jasno da time ne bi ništa postigla. Morala se štedjeti, jer će ubrzo početi trudovi i morat će roditi sama, bez ičije pomoći. Osjećaj joj je govorio da će odsada biti sama, jer samo je Jim poznao put do nje, a ako njega više nema, znači da će ostati

ovdje sama. Strese se pri toj pomisli ne želeći vjerovati da je Jim možda mrtav.

Iduće noći počeli su trudovi. Obuzeo ju je strah, paničan strah od svega što će uslijediti, ali nakon takvog prvog reagiranja sabrala se posljednjim snagama, znajući da su izgubljeni i ona i dijete izgubi li prisutnost duha. Kad je prebrodila prvi očajnički osjećaj izgubljenosti, prostrujala je njome nova snaga, koja je potisnula sav do sada postojeći strah. Mnogo je puta vidjela kako Indijanke rađaju i sve to za nju nije bilo ništa nova. Ponekad, kad je pleme upravo selilo s jednog mjesta na drugo, žene bi rađale putem negdje u zaklonu, ubrzo nastavljajući put. Život ju je poučio mnogim stvarima i nije ga se stoga morala plašiti.

Još je jednom razmislila na što sve mora paziti i kako da postupi. Premda su trudovi postajali sve češći i jači, ona je bila sve smirenija. Stalno je razmišljala o Jimu. Znala je da mora preživjeti i odlučila da njezino dijete ostane na životu.

* * *

U međuvremenu su Homewood, Forrester i ranjeni treći član preostale skupine sjedili kraj Jima nestrpljivo čekajući da se probudi. Poduzeli su sve što je bilo moguće da što prije ozdravi i zapravo ni liječnik ne bi mogao bolje pomoći. Sada im je preostalo jedino da čekaju. Znali su da će proći još nekoliko dana dok se Jim toliko oporavi da ih može odvesti u močvaru. Makar je njihov zarobljenik, za sada ga nisu

mogli ni na što primorati jer su i sami uvidjeli da ne bi imalo smisla. Malo su međusobno razgovarali jer nisu imali o čemu. Nakon nekog vremena počeli su naizmjenice spavati i tako su prošli jedan dan i jedna noć.

Smjestili su se u dobro zaklonjenoj maloj terasi odsječenju u zapadnom dijelu brdskog spleta. S toga mjesta bio je dobar pregled nad dolinom, ali su isto tako mogli dobro nadzirati što se događa na sjeveru kod močvare. Dobrim dalekozorom vidjeli su daleko, i iako nisu njime otkrili nikakvo kretanje, dok su na večer jeli uz vatru, odjednom su zamijetili posjet: pred njima su se pojavila tri Indijanca kao da su izrasla iz zemlje. Nagonski su dohvatili puške, ali su se prisjetili Redhornovih riječi i upozorenja da ih netko neprestano promatra. Ispustili su puške i duboko udahnuili.

— Što želite? — polagano će Homewood.

Jedan od trojice Indijanaca sjahao je sa svoga pjegastoga konja, prišao vatri i nagnuo se nad onesviještenim Jimom. Neko ga je vrijeme gledao, a zatim izgovorio nekoliko Englezima nerazumljivih grlenih riječi na dijalektu Arapaho, okrenuo se, otišao do svoga konja i uzjahao. Kao što su došli, tako su bešumno i nestali, kao da su se pretvorili u zrak.

* * *

— Prokletstvo! — procijedi Forrester. — Da mene netko pita, napunio bih ih olovom i poslao u pakao! Ali to vjerovatno ne bi bilo razumno, zar

ne? Ako se ne varam, ne bismo se smjeli zamjeriti Redhornu, ali što ćemo ako se pojavi s namjerom da nam odvede tog Chancea sa sobom?! U tome slučaju Chance nas ne bi mogao prevesti preko močvare. Je li vam, zapravo, jasno da imamo sve manje vremena?

— Tako je, imaš pravo — prizna Homewood. — Nećemo ćemo se već valjda dosjetiti, jer na kraju krajeva nismo obični divljaci nego ipak obrazovani ljudi. Moramo nešto smisliti. Mogli bismo Chanceovo lice i tijelo obojiti crveno mnogim mrljama i reći Redhornu da je Chance obolio od zarazne bolesti od koje smo samo mi bijelci zaštićeni. Što kažete?! — upita ponosan zbog gluposti što ju je smislio.

Preostala dvojica htjela su nešto reći, ali kako se Jim uto probudio, odmah su mu prišli unijevši mu se u lice. Bilo je očito kako se polagano osvještaje i prisjeća svega što se dogodilo.

Ostavili su mu dovoljno vremena da se probudi i Forrester mu doda čak i vodu pomiješanu s malo viskija. Strpljivo su čekali da ga tekućina malo osvježi.

— Domogli ste me se na ne baš slavan način — odjednom će Jim. — Što je s mojim konjem?

Začudili su se njegovoj hladnokrvnosti. Nije im bilo jasno kako čovjek u ovakvoj situaciji može razmišljati o svojem konju.

— Ah, do vraga i konj! Što nas se on tiče? — ljutito će Homewood. — Prijatelju, sada bih ti radije nešto rastumačio.

Sve je vrlo jednostavno i lako razumljivo. Uskoro će se ovdje pojaviti Redhorn da te odvede sa sobom. Ukoliko nas odvedeš kroz močvaru, možeš se skloniti od njega. Nije li to jednostavno?! Svida li ti se prijedlog?

— Sve je zaista jasno i jednostavno — kimne Jim. — Ali morao bih još malo o svemu razmisliti, to morate razumjeti. Imate li što za jelo ili da umrem od gladi?

Dali su mu jesti ne ispuštajući ga iz vida, nastojeći dokučiti o čemu razmišlja, jer je bilo jasno da je zadubljen u misli. Zamaralo ga je razmišljanje. I jesti je sada za njega bilo naporno. Zamijetili su znoj na njegovu čelu. Kad su već pomislili da je nešto odlučio i da će im nešto reći, razočarano su zaključili da je ponovo zaspao. Ogorčeno su proklinjali, svjesni da gube dragocjeno vrijeme. Plašili su se da bi Redhorn mogao doći do njih s velikom skupinom ratnika. Dakako, nisu znali za njegov strašan poraz.

XII

Kad je bio primoran ponovo uzjahati, Redhorn još ni izdaleka nije bio sasvim ozdravio, ali u skrovištu kamo se sklonio sa šačicom preživjelih ljudi svoga plemena nije više mogao ostat. Prijetila im je opasnost da ih pronađu vojnici što su, dobivši pojačanje, tragali za njima predvođeni nekolicinom dobrih tragača. Sve su se više približavali mjestu gdje su se sklonili Redhorn i njegovi ljudi, pa je poglavica morao nastaviti bijeg.

Ali kamo da krene progognjeni, teško ranjeni poglavica što je izgubio većinu svojih ljudi? Sada, kad je bilo prekasno za kajanje, bilo mu je jasno da je pogriješio. Bijelci su sada bili njegovi smrtni neprijatelji, a on nije bio u mogućnosti da ih napadne istom snagom i osveti se. Neprestano se pitao kamo da ode. Prisjetio se ponovo Doline dabrova, močvare i Engleza što su namjeravali uhvatiti Vučka. Sjetio se kako je blizu močvare ostavio i nekoliko svojih ratnika da pri-paze na razvoj događaja. Možda su ga već tražili ali, dakako, nisu ga mogli pronaći. Možda su ti Englezi već uhvatili Vučka, a on, Redhorn, to nije doznao samo zato što mu nitko nije mogao dojaviti.

— Odlazimo u Dolinu dabrova — objavi Redhorn svojim ljudima. — Tko zna, možda ćemo se ovaj put uspjeti probiti kroz močvaru. Naprijed!

Dugo su vremena putovali neprestano zametajući tragove jer su ih vojnici i dalje tražili.

* * *

Jim se prilično dobro oporavio. Groznica je jenjala, rane polagano zacjeljivale, ali i dalje se nije smio previše naprezati. Osjećao je sve veću ljutnju ljudi oko sebe. Nervoza im se već održavala i u samim pokretima, što i nije bilo čudno ako se pomisli da su neprekidno razmišljali jedino o zlatu. Jednog popodneva više nisu mogli izdržati.

Douglas Homewood izgubio je i posljednje strpljenje i obratio se Jimu grubo i odlučno:

— Dakle, a sada me dobro saslušaj, prokletniče! Dobro načuli uši kako ti ništa ne bi promaklo, jer ni riječ ne namjeravam ponavljati. Dovoljno si se dugo odmarao i rane su ti već gotovo zacijelile, a ako ti se koja i mjestimično otvori kad uzjašeš, to neće biti tako strašno. Ne uzjašeš li odmah konja, proći ćeš mnogo gore. Ja ću te osobno baciti u ovu vatru! Razumiješ li me?

Jim lagano uzdahne. Bilo mu je jasno da drugog izlaza više nema. Osim toga, imao je dosad dovoljno vremena o svemu razmisliti. Kad god je bio prisvijesti, sve su njegove misli bile posvećene Sue. Znao je da joj ove dane nije bilo lako i slutio je da je prošla mnoge teške trenutke. Nadao se da možda ipak neće roditi dok bude sama. I o Redhornu je neprestano razmišljao. Znao je da ga ovaj želi uhvatiti, da će uskoro doći i stoga ne bi bilo loše da se skloni negdje na sigurno makar i po cijenu zlata.

— U redu, odvest ću vas kroz močvaru sve do zlatne žile — malo će zatim Jim i pogleda Homewooda. — Pobijedili ste, priznajem. Želim se što prije vratiti svojoj ženi, a moram se i skloniti pred Redhornom, ali danas nećemo moći krenuti. Idemo sutra.

— Ne sutra već sada, smjesti! — odlučno će Homewood. — Ustaj! Imamo za tebe konja i pomoći ćemo ti da uzjašeš. Ustaj, krećemo!

Oči su mu bile hladne i neumoljive, a glas odlučan i Jimu je bilo jasno da više nema oklijevanja, premda se sve ovo vrijeme nadao da će se možda

bolje oporaviti, ~~napiti~~ nove snage kako bi se možda mogao pokušati suprotstaviti ovim ljudima.

Premda su bila trojica, jedan je još bio prilično slab i taj mu ne bi stvarao poteškoća, ali sâm nije bio još dovoljno oporavljen da se upusti u takav rizik. Da je mogao pričekati još dva dana, bolje bi se oporavio. Hrane su mu davali dovoljno i sami zainteresirani da se što prije oporavi.

— Dakle, pokušajmo — mirno će Jim. — Osedlajte konje i natovarite mazge, jer ako se ne varam, morat ćemo i njih povesti s obzirom na to da ćete ih trebat. Zanima me kako ćete se osjećati kad se vratite u Englesku sa zlatom koje vam uopće ne pripada jer ste ga jednostavno oteli.

— Samo nemoj postati bezobrazan, prokletniče! — upozori ga Forrester.

— Koliko me god psovali, ipak ste otmjena bogata gospoda, što s najvećom hladnokrvnošću pljačkate poluindijanca i prisvajate si nešto na što uopće nemate pravo, zar ne? — suhoparno će Jim.

Činilo se da bi ga najradije izgazili nogama, ali su se svladali, svjesni da možda neće biti sposoban odvesti ih na drugu stranu močvare ako ga ozlijede. Dovedi su mu konja i Jim polagano ustane uhvativši se rukama za sedlo jer mu se počelo magliti pred očima. Svjestan da je to zbog poremećena noga krvotoka strpljivo je pričekao da mu nestanu pred očima crni krugovi, kako bi, stojeći visoko iznad doline, mogao vidjeti na drugu stranu

močvare, tamo gdje zna da ga čeka Sue.

Nakon dvadesetak sekundi pogled mu se razbistrio i u daljini je ugledao nešto što mu se nimalo nije svidjelo. Ispružio je ruku prema dolini pred močvarom i pokazao u smjeru uskog prolaza među stijenama.

— Gledajte! Eno Redhorna! — reče Jim. — Prepoznam ga i na golemoj udaljenosti. Gledajte, vodi sa sobom vrlo jadnu šačicu ljudi. Što se dogodilo? Gdje je onaj ponositi poglavica što je uvijek jahao okružen mnoštvom svojih hrabrih ratnika? Gledajte!

I zaista, Redhorn je jahao na čelu male kolone, snužden i jadan. Od nekoć hrabroga i moćnog poglavice ostala je samo sjena, koja je jedva odavala nekadašnju njegovu snagu. Slijedilo ga je dvadesetak ratnika i dvije žene. Vodili su samo tri tegleće životinje. Već je na prvi pogled bilo očito da su na bijegu. Ratnici što ih je bio ostavio ovdje kao izvidnicu nisu bili s njima. Vjerojatno ga nisu mogli pronaći, ne znajući gdje da ga traže.

Gledajući malu kolonu kako polagano ulazi u dolinu, Jim i trojica Engleza sve su shvatili. Odjednom su, međutim, ugledali još nešto: pastuha što je prije nekoliko dana teško ozlijedio nogu. Pojavio se iznebuha kao da je sve vrijeme čekao Redhornov povratak.

* * *

I Redhorn je ugledao pastuha u isti tren kad i Jim i Englezi. Zastao je gotovo ne vjerujući da je to zaista njegov konj, ali nije bilo sumnje: to je

morao biti njegov pastuh! Onaj što mu ga je Vučko oteo zajedno s djevojkom i zahvaljujući kojem je njegovo selo steklo slavu uzgojem ratnih konja, na kojima im zavide sva ostala plemena. Prvo je pomislio da sanja ili da ga je ponovo svladala groznica zbog rana. Protrljao je oči kako bi se uvjerio stoji li to njegov konj zaista pred njime.

— Hukahej, Makhipi Luta! Hukahej! — poviče Redhorn i pozove konja, kojeg su Jim i Sue jednostavno zvali Red, premda je njegovo pravo ime bilo Red Cloud (Crveni oblak).

Jim i Sue nisu ga željeli nazivati indijanskim imenom. Nastojali su se koliko je to moguće i u najmanjim sitnicama prilagoditi životu bijelaca.

Pastuh je prepoznao glas svojega nekadašnjega gospodara i kao da se prisjetio svojega stada s mnoštvom prekrasnih kobilica, požurio je prema Redhornu. Još lagano hramajući desnom nogom, ipak se mogao već prilično brzo kretati. Uglavine ga, Redhorn je odjednom zaboravio svoj poraz i iznemoglost i žilama mu je potekla nova snaga, što ga je odmah sasvim izmijenilo. Usmjerio je konja u susret pastuhu izvikujući neprestano njegovo ime:

— Makhipi Luta!

Red im se približavao i dalje osedlan, ali mu se remen prilično olabavio jer je posljednjih dana smršavio. Redhornovi ljudi orkužili su ga ushićeni što ga vide, bojeći se da možda ne bi pokušao pobjeći, ali Red to uopće nije namjeravao. Pronašao je svojega bivšega gospodara i čeznuo za svojim stadom.

— Veliki je duh ponovo s nama! — glasno će Redhorn. — Ovime su zauvijek prošla teška vremena i sada će se crni oblaci raziti. Ubrzo ćemo ponovo jahati obasjani suncem, jači nego ikada!

Teškom je mukom sjahao, ali veselje mu je ulijevalo snagu. Prišao je pastuhu milujući ga onako kako samo Indijanac zna milovati svoga najdražeg konja. Red je zahvalno dahtao osjećajući se ponovo sigurnim nakon svih dana nesigurnosti i patnje što ih je proveo sam u puštoši. Redhorn je stegao remen od sedla i uz napor uzjahao. Usmjerio je pastuha prema močvari.

— Hajdemo! — zapovijedi poglavica. — Pastuh će nas odvesti kroz močvaru. Uvjerem sam da zna put. Ubrzo ćemo biti sigurni od vojnika koji nas bez sumnje i dalje progone.

Poslušano su krenuli za njim. Poglavica se povremeno okretao kako bi se uvjerio da ih za sada još nitko ne slijedi. Od vremena do vremena osvrtao se prema udubljenjima u bregovima gdje su se sklonili Jim i Englezi. Kao da je osjećao da tamo nešto nije u redu. Bez sumnje je razmišljao o tome kako to da je ovdje odjednom naišao na svoga pastuha, samog, bez Vučka.

Nije mogao znati što se dogodilo, ali nešto je slutio. Dakako, uočio je da je Red upao u zamku i stoga mu je ranjena noga. Međutim, nije sumnjao da su mu vojnici za petama, pa nije imao vremena duže ostati s ovu stranu močvare i još si razbijati glavu o Vučku. Morao se što prije domoći druge strane močvare, jer mu je to

bio jedini spas. Osim toga, nije namjeravao dočekati noć u ovom dijelu doline.

Mirno je tepao konju popustivši uzde i Red je bez ikakva oklijevanja stupio u močvaru. Sada više nije bilo sumnje: odvest će ga na drugu stranu močvare! Promatrajući sve to iz skrovišta u udubljenju u bregovima gdje su boravili sve ove dane, Jim se tresao cijelim tijelom od uzbuđenja i stiskao zube od bijesa, ali sada je bilo prekasno da zaustavi poglavicu. Sada, u položaju zarobljenika, ni o čemu nije mogao sâm odlučivati i ukoliko bi ga trojica Engleza primorala da ode s njima kroz močvaru, to bi bila, sada kad ga je tamo čekao Redhorn, njegova potpuna propast.

Znao je da se sada mora upustiti u borbu, i to odmah, bez oklijevanja. Makar je prije kratkog vremena ustao na noge nakon dugoga nepomičnog ležanja, i osjećao slabost i iscrpljenost, morao se odlučiti na borbu. Englezi su ga promatrali.

— Na tu pomisao da bi nas i ta prokleta životinja mogla sama odvesti na drugu stranu močvare, očito nismo mogli nadoći! — bijesno procijedi Forrester. — Premda smo tu životinju dovoljno često vidjeli kako hramlje lutajući dolinom, nismo se prisjetili da bismo mogli riješiti sve naše probleme ako je uhvatimo. Zaista smo glupi!

— Sada ionako ne možemo ništa promijeniti. Krenut ćemo za Redhornom i Chance će nas voditi — suhoparno će Home-wood. — Ili si se možda ponovo

predomislio, pa ti moramo ispočetka objašnjavati što te čeka pokušas li nam se suprotstaviti?

Jim je i dalje stajao kraj konja što su ga osedlali za njega.

— Dakle, što čekaš? — nervozno će Forrester.

Jim kimne. Sve je bilo odlučeno: želi li ostati živ, mora se boriti. Bio je svjestan toga da se mora upustiti u očajnički pokušaj da nenaoružan i napola zdrav svlada trojicu naoružanih protivnika. Morao ih je dovesti u situaciju u kojoj neće moći upotrijebiti oružje. Uzjahao je, a oni su ga slijedili.

* * *

Jahac je rubom terase tražeći najpovoljniji put za spuštanje u dolinu. Ubrzo ga je pronašao i polagano i mirno krenuo uskim puteljkom što se koso spuštao prilično strmim obronkom. Posvuda je raslo trnovito grmlje i manje drveće prekrivajući stijene.

Jim je izgledao kao čovjek što se prepustio sudbini, ali kad se uvjerio da ljudi što ga slijede imaju pune ruke posla smirivanjem nervoznih životinja što su se samo nevoljko spuštale tako uskim i opasnim putem, odlučno je sjahao, kliznuo među grmlje i oglasio se što je jače mogao, oponašajući rik pune. Trnje ga je ozlijedilo i razderalo mu odjeću, ali drugo mu nije preostalo.

— Iüieeeeeiaaa! — viknuo je Jim glasom koji mora izazvati jezu u svakog čovjeka a kamoli ne u ionako izmučenih životinja.

Konji su doslovce pomahnitali i nijedan od jahāća nije se

uspio zadržati u sedlu, a Jim, čovjek što je cijeli svoj život proveo u planinama, čvrst i iskusan, pokazao je još jednom svojim protivnicima koliko malo vrijedi to što su naoružani i brojno nadmoćniji.

Douglas Homewood je pri padu slomio šiju i otkotrljao se niz put zaustavivši se blizu Jima. Jim je odmah vidio da je mrtav i prišavši mu oduzeo mu njegova dva revolvera. Zatim se otklizao niže kako bi sustigao ostalu dvojicu što su se nakon pada otkotrljali mnogo dalje, klizala, padala sve dok se napokon nisu zaustavila. Kada su napokon uspjeli pogledati gore i shvatiti što se zapravo dogodilo, bilo je već prekasno. Forrester je, doduše, uspio dohvatiti revolver, ali drugi više ni to. Jimovi meci zatekli su ih začudene, preplašene i ubrzo je sve utihnulo. Jim teško dišući sjedne.

Osjećao se vrlo loše. Rane što su mu jedva donekle zacijelile ponovo su se otvorile i osjećao je kako ispod zavoja krvvari. Dok se sklanjao iza grmlja, trnje ga je ozlijedilo, a osim toga i sâm je klizio neko vrijeme, udarao o stijene, padao i ustajao dok nije pronašao siguran zaklon i uspostavio ravnotežu. Teško ranjen, umoran i iscrpljen zacijelo nije ni najmanje sposoban da se suprotstavi Redhornovim ratnicima. Znao je da ne smije ni pomišljati na to da krene za Redhornom u močvaru, jer njegova smrt ionako ne bi za Sue bila imala nikakve koristi.

Osjećaj bespomoćnosti izjedao ga je i stisnuo mu grlo. Ogorčen, razmišljao je kako su

ga samo njegovi protivnici uspjeli teško raniti i onesposobiti na duže vrijeme. Polako je uspio srediti misli, gledajući prema močvari.

Indijance više nije mogao vidjeti. Nestali su već negdje na drugoj strani, a i vidljivost je, u suton dana što se polagano gasio, postajala sve lošija. Pitao se što će Sue učiniti kad ugleda Redhorna. Pri samoj pomisli na to najradije bi urlao. Svjestan da to ionako ne bi ničemu služilo, razmišljao je što da poduzme. Znao je da Sue za sada ne može pomoći i da prvo vrijeme mora izdržati sama.

XIII

Posljednjih dana i noći Sue je mnogo toga proživjela. Sama, napuštena usred divljine, bez ičije pomoći, rodila je krasnoga dječaka. Nekoliko se dana borila kako bi održala na životu i dijete i sebe. Nije počinila ni najmanju grešku i često je tih dana zahvaljivala svojoj sudbini što je toliko vremena provela s Indijancima i od njih se mnogočemu naučila, pa i tome kako se rađa. Sve je učinila kako treba i za nekoliko dana bilo je sigurno da će i ona i dijete ostati živi.

Jedne večeri izašla je pred kuću s djetetom u naručju da bi ponovo pogledala prema močvari ne bi li zapazila nečiji dolazak. Nadala se da je Jim možda ipak živ i da će se vratiti njoj i djetetu. Neki joj je unutrašnji glas govorio da je njezin muž živ. U sumraku je ugledala u daljini jahače. Na trenutak se ponadala da je to

možda Jim i da dovodi prijatelje, ali ubrzo je prepoznala Indijance i odmah pretpostavila da je to Redhorn. Očito je ipak pronašao put kroz močvaru.

Samo sekundu se ponadala da je i Jim s njima, jer bi tako barem bila sigurna da je živ, ali istodobno odbaci tu pomisao, svjesna da bi to bila njegova propast. U prvom naletu panike htjela je pobjeći nekamo, bilo kamo samo da je Redhorn ne pronađe, ali dovoljno je toga proživjela posljednjih dana pa se znala svladati, sabrati misli i mirno čekati da joj se poglavica i ratnici približe.

S osjećajem odgovornosti prema svojem djetetu osjećala se snažnijom i izdržljivijom. Nekoliko je puta dublje udahnula. Srce joj je ponovo počelo tući uobičajenim ritmom, a u glavi joj je prestalo zujati.

Zaustavivši se pred njom, Redhorn se začudio kako mirnu i odlučnu ženu vidi pred sobom. Nije se osjećao najbolje, ali je ipak uveliko uživao u svojem uspjehu. Ponovo je jahao konja što mu ga je Vučko ukrao i stajao pred ženom koja će sada napokon biti njegovom.

— Držiš li to njegovo dijete u rukama? — upita je Redhorn. — Gdje je on? Je li se možda sklonio negdje i zavukao u neku spilju? Nema mu to mnogo smisla, moji će ga ratnici ionako pronaći. Dakle, gdje je? Možda te ostavio samu i otišao potražiti hranu i nove zalihe?

Premda zaplašena i zabrinuta, Sue na trenutak pomisli da će uskliknuti od radosti, jer su joj Redhornove riječi otkrivale da poglavica očito ne zna gdje je Jim, a to znači da je možda ipak živ.

— Jim Chance je otišao — mirno će Sue. — Sama sam, a ovo je njegov sin. Vidim da jašeš pastuha na kojem je Jim odjahao oдавде, ali ne znaš gdje je Jim. Gdje si naišao na pastuha?

— Žene ne smiju postavljati nikakva pitanja — osorno će poglavica — a ti ćeš sada ipak postati mojom ženom. Čim se budem osjećao bolje i kad prođe vrijeme koje je svakoj ženi poslije poroda potrebno da se odmori, slavit ćemo vjenčanje. A sada dosta o tome! Vjerujem da nisi zaboravila što je činiti ženi kad joj se muž vrati nakon dugog ratnog pohoda. Ugledaj se u moju prvu ženu, Zvijezdu juga. Kako vidiš, i ona je s nama. Moraš je slušati i pokoravati joj se! Jesi li me razumjela?

Najradije bi počela vikati, predbacivati mu, ali predobro ga poznaje a da bi to učinila. Poznat je po svojoj okrutnosti ukoliko mu se netko usudi suprotstaviti. Bilo joj je jasno da je trenutkom kad je prešao močvaru postala njegovim vlasništvom i ukoliko želi očuvati život, mora ga slušati. Najradije bi mu rekla sve što misli i zatim mirno umrla, ali na to nije imala pravo jer je u naručju držala malo stvorenje čiji je opstanak ovisio o njezinu životu.

— Razumijem i bit ću poslušna jer ti si sada moj gospo-

dar – tiho će Sue sagnuvši glavu. – Slušat ću tebe i Zvijezdu juga.

Redhorn je zadovoljno kimnuo, a kad se uputila u kuću, poviče:

– Čekaj!

Okrenula se. Redhorn je sjahao i sada je vidjela koliko je ostario, koliko je izmoren i iscrpljen. Prišao joj je.

– Pokaži mi njegovo dijete!
– zapovijedi Redhorn. – Je li sin? Pokaži mi ga!

Prepala se ne znajući što da kaže ili učini, ali odmah se pribrala sjetivši se da Indijanci nikad ne čine djeci ništa nazo. Čak ih i ne tuku. Ukoliko zarobe djecu bijelaca, nastoje ih odgojiti kao prave Indijance i iz njih učiniti svoje ratnike, članove svoga plemena. Da, bila je umirena jer se djeca i novorođenčad ne moraju plašiti Indijanaca.

Otkrivši pokrivač u koji je bilo zamotano, pokazala je dijete Redhornu. Poglavica je prišao bliže i dugo promatrao dječčića. Mali Jim je miran i spokojan spavao u naručju svoje majke. Odjednom se probudio, očito gladan, i počeo plakati.

– Snažnog sina imaš – zaključio Redhorn. – Odsad će to biti moj a ne njegov sin! Nikad neće čuti ni riječi o svojem pravom ocu ni ikad išta o njemu saznati. To je moj sin! Brini se o njemu, Zelenooka!

Rukom joj je pokazao da se smije udaljiti i poglavičina prva žena pride Sue zapovjedi joj da uđe u kuću. Redhorn je rasporedio posao i odredio svakom što mu je činiti.

– Ovdje smo napokon na sigurnome – reče na kraju poglavica. – Uski puteljak što vodi kroz močvaru možemo bez mnogo muke čuvati i nitko nam se neće moći približiti. Pronaći ćemo zlato koje su oni Englezi željeli prisvojiti. Vjerojatno su ulovili Vučka, ali on ih ne može ili ne želi provesti kroz močvaru, a nisu bili dovoljno mudri da se prisjete kako im i konj može pokazati pravi put. Sada će nam krenuti nabolje. Jednog dana...

Sue nije čula što je dalje govorio jer joj je Zvijezda juga već dijelila naredbe. Poslušala ju je kao što je to bio običaj da druga žena sluša prvu, glavnu ženu poglavice. Polegla je maloga u kolijevku i prihvatila se posla.

Te iste večeri Jim je potpuno iscrpljen posljednjim snagama uhvatio preplašene konje mrtvih Engleza, natovarene prijeko potrebnom opremom. Bilo je jasno da će svu tu hranu, oružje, barut i sve ostalo nužno trebati. Pronašao je dobro sklonište i smjestio se. Konje je svezao i olabavio im laso da bi mogli pasti travu, ali ne i pobjeći.

Omotao se pokrivačima i, željan odmora, zaspao čvrstim snom. Da su ga Redhornovi ratnici ovako pronašli, uhvatili bi ga bez mnogo truda, ali na svu sreću nadaleko nije bilo nikoga tko bi želio nauditi Jimu.

Kad se probudio, bilo je već podne. Osjećao je groznicu, ali ipak mu nije bilo tako loše kao dan prije. Silno je ogladnio i još umoran, polusnen, priredio

si obilan obrok. Sit, ponovo je osjetio želju za snom, ali ga je razbudilo rzanje konja što je iz doline dopiralo sve do njegova zaklona.

Dobro naoružan došuljao se do mjesta odakle je mogao vidjeti što se dolje događa i ugledao u dolini vojnike kako se sve više približavaju močvari. Predvodio ih je izviđač koga je Jim već otprije vrlo dobro poznavao. Ben Clayton i Jim poznavali su se još iz djetinjstva, a i njihovi su se očevi poznavali, često su zajedno lovili ili trgovali s indijanskim plemenima.

Više nego zadovoljan što vidi starog prijatelja Jim izađe iz zaklona i poče mahati kako bi ga vojnici što prije zamijetili. Ubrzo su ga vidjeli. Jim je nabrojio malo više od dvadeset vojnika. Osim Bena Claytona očito je vojnike predvodio i jedan civilni izviđač. Ben mu se prvi približio.

— Vučko, ne izgledaš baš osobito sretno i zdravo — primijeti Ben pozdravivši ga. — Imaš li briga?

Jim Chance se ogorčeno nasmiješi.

— Briga? Ne znam kuda bih sa svim svojim brigama, toliko im imam! Došao si u pravi trenutak. Možeš li napustiti vojsku i pridružiti mi se?

— Mogu, ako želim, ali ovdje dobivam trideset dolara mjesečno. To nije malo. Imaš li neki bolji prijedlog?

— Mnogo, mnogo bolji — kimne Jim. — Tražite li Redhorna?

U međuvremenu je stigao poručnik.

— Da, tražimo Redhorna — odgovori poručnik. — Kad ga uhvatimo, objesit ćemo ga.

Poručnik je ispričao Jimu sve što se dogodilo i zašto traže Redhorna. Sada je Jim sve shvatio. Odjednom mu je bilo jasno zašto je poglavica dojahao u dolinu bolean i iscrpljen, praćen samo nekolicinom svojih ratnika.

— Izgubili ste, poručniče — odjednom će Jim. — Redhorn se sklonio na drugoj strani močvare. Da, da, znam, mogao bih vas odvesti na drugu stranu jer poznajem put, ali to bi bilo besmisleno. Mogli bismo ići samo u redu jedan po jedan, a na taj način bilo bi poglavici omogućeno da nas sve bez mnogo muke poubija. Ne možemo ga napasti na taj način. Ne možemo ga napasti i Redhorn će s onu stranu močvare biti na sigurnome, moći će se oporaviti i živjeti umiren i siguran. Na žalost, to su činjenice, poručniče!

— Sve ću to još dobro razmotriti — zaključi poručnik malo poslije, razmišljajući. — Zapravo je trebalo da se već jučer vratimo natrag, jer sam dobio točne naloge koliko dugo da progonimo te Indijance. Vidjet ćemo, ali sada ćemo se ponajprije utaboriti.

Okrenuo je konja i izdao vojnicima zapovijedi.

Ben Clayton ostao je uz Jima i otišao s njime u njegovo sklonište. Ugledavši natovarene mazge, lagano zafićuka kroz zube.

— Kladim se da možeš ispričati zanimljivu i napetu priču — reče smiješeći se. — Samo, molim te, nemoj potcjenjivati

našeg poručnika. On nije glup već je nešto posumnjao i vjerujem da će zahtijevati objašnjenje.

— Neka! — mirno će Jim i ispriča prijatelju sve što se dogodilo. — Redhorn ima sada moju ženu, a ubrzo će se vjerovatno domoći zlata — zaključio na kraju Jim. — Ne bih želio poručniku govoriti o tome zlatu jer bismo ubrzo imali u ovome kraju tisuće tragača za zlatom. Bene, htio bih da ovo što se tiče zlata ostane našom tajnom. Uvjeren sam da su mogućnosti nas dvojice samih veće nego cijele ove čete. Ako uspijemo, dobit ćeš dio zlata. Ima ga toliko da je dovoljno za obojicu. Za jednoga bi ionako bilo previše — nasmije se Jim.

— Dakle?

Ben Clayton kimne.

— I ja imam djevojku — reče nakon nekog vremena. — Već duže vrijeme čeka da skupim dovoljno novca da se možemo vjenčati. Njezin otac ne želi siromašnog zeta. Zapravo, ovo tvoje zlato dolazi mi kao naručeno.

Istog popodneva Jim Chance je sve ispričao poručniku. Govorio je dugo, predočavajući mu sve pojedinosti, sve osim činjenice da je tamo s druge strane močvare bogata zlatna žila.

— Jeste li uvjereni da ste u onom potoku pronašli samo nekoliko zrnaca zlata? — Niste li našli ipak malo više? — upita poslije poručnik uporno ga pogledavši.

Jim odmahne glavom.

— Dakle, kad odete, razmislit ćemo kako da se domognemo Redhorna i nadam se da ćemo uspjeti. Ukoliko sve obavimo na opće zadovoljstvo, javit ću vam. Jeste li suglasni, poručniče? — uplete se Ben.

— Nemojte samo misliti da staroga lisca poput mene itko može prevariti — reče poručnik a oči mu zasjaše. — Imate sreću što sam rado u vojsci i što imam sve što mi je potrebno pa nemam nikakvih skrivenih želja. Vojska mi osigurava odgovornost, ponos, priliku da se iskažem, sve što trebam, a ostalo mi nije potrebno. Otkako mi je umrla žena, nemam drugih pretenzija. Inače...

Zašutio je ostavivši nedorečenim što bi inače bilo.

— Sutra ujutro odlazimo i ostavljam vas ovdje da radite što smatrate potrebnim — doda malo poslije.

Okrenuo se i uz zveket mamuza otišao do svojih ljudi. Gledajući ga kako odlazi, Ben zamišljeno primijeti:

— Dobar je čovjek, premalo je ovdje ljudi kao što je on... Ali, Jim, reći ću ti nešto: predstoji nam veliki indijanski rat. Ovaj Redhorn što je napao one iseljenike ubrzo neće više biti iznimka. Zapamti što sam ti rekao! A ukoliko se ovdje zaista pronađe zlato, onda je rat uopće neizbježiv jer, uvjeravam te, Indijanci neće dopustiti tisućama ljudi da lutaju njihovim područjem u potrazi za zlatom. Jim, žao mi je tvoje žene što te čeka tamo s druge strane močvare. Kako sve to uopće izdržiš?!

– Ni sâm ne znam kako --
promrmlja Jim.

Vojska je idući dan otišla i ostali su sami, ali Jimu još nije bilo toliko bolje da bi mogao jahati. Ben se brinuo o konjima i o njemu. Jim je poduze spavao, a kad mu se Ben ponovo jednom približio i kleknuo kraj njega, otvorio je oči i zamišljeno pogledao prijatelja.

– Razmišljao sam – reče Jim. – Možda se i mi ne bismo uspjeli probiti kroz močvaru nezamijećeni. Put je uzak i lako se može promatrati, a za pretamne noći ne možemo jahati jer moramo paziti na određene znakove koje ne mogu slijediti za potpunog mraka. Nećemo se uspjati probiti nezamijećeni, ali razmišljao sam i...

– Jesi li išta smislio?

– Jesam. Močvara je nastala stalnim povećavanjem broja brana što su ih s vremenom izgradili dabrovi. Isprva su brana začeplili rijeku, ali ubrzo više ni pijesak ni mulj što se u proljeće za visokog vodostaja slijevaju niz planinu nisu mogli otjecati. Tako je bilo iz godine u godinu. Mulj se prelijevao i preko rubova brana. Razumiješ li u čemu je riječ?

– Da, i što dalje?

– Moramo nabaviti cijela jedna kola baruta. Moramo dignuti u zrak te stare brane i močvara će nestati. A kad se Redhorn više neće osjećati sigurnim u svojem zaklonu, pojavit će se da vidi što je. Razumiješ li? Čekat ću ga i izazvati na brodu. Morat će se boriti sa mnom želi li zadržati svoj glas srčanoga i hrabrog poglavice.

Morat će se upustiti u borbu sa mnom radi Sue! Dakle?

Prva reakcija Bena Claytona bila je čuđenje.

– Dignuti brane u zrak... Uništiti brane što su ih dabrovi godinama gradili? Kakve li ideje! Vjeruješ li da bismo uspjeli?

– A zašto ne? -- nasmiješi se Jim. – Ukoliko pronađemo prava mjesta, ona gdje se nalaze najstarije brane što su ih dabrovi sagradili prije mnogo godina i što su se u toku vremena, prekrivene stalnim muljem, već gotovo skamenile, ako ta mjesta pronađemo i dignemo u zrak, uspjat ćemo! Ako na takvim mjestima otpor popusti, močvarna voda počat će otjecati. Mulj, opasan po život, pretvorit će se ponovo u prljavu tekućinu, prohodnu i neopasnu, koja će s vremenom prijeći ponovo u nekadašnju rijeku. Što misliš, možeš li nabaviti jedna cijela kola baruta? Moramo imati mnogo baruta, toliko da bismo tom količinom mogli dići u zrak nekoliko velikih brodova. Razumiješ li me?

Ben Clayton se još nije oporavio od čuđenja, ali polagano kimne.

– Kakve ideje imaš... ali možda imaš pravo. Čovjek ponekad zaista može uspjati samo uz pomoć najludih zamisli. Je li ona zlatna žila s druge strane močvare zaista tako debela kako kažeš ili sve to radiš samo radi Sue? Da li je, možda, ta zlatna žila tvoja žena Sue?

Jim se ponovo nasmiješi, gorko i neraspoloženo. Iz džepa izvadi zrno zlata i baci ga prema Benu.

— Zlato! — začudi se Ben. — Imam sa sobom svu svoju uštedu, nekih tisuću dolara. Odlazim i nabavit ću barut, ali to može trajati i duže od dva tjedna. Dva tjedna, je li to jasno? Ovdje u ovoj osami nije tako lako pronaći toliku količinu baruta. Tko zna, možda ću morati otići sve do Westporta! Znam da će ti se vrijeme ovdje samome činiti još duže, ali hoćeš li biti ovdje kad se vratim?

— Ako mene više ne bude, sâm ćeš izbaviti Sue od Indijanaca i ona će ti reći gdje je zlato.

Time je bilo sve rečeno i za pet minuta Ben Clayton je već sjedio u sedlu i krenuo vodeći za sobom još jednoga konja kako bi mogao mijenjati životinje i što brže napredovati.

Uzdahnuvši, Jim je gledao za njim. Znao je da mu predstoji dugo čekanje i mnogo trenutaka neizvjesnosti dok je s druge strane močvare njegova žena sada pod Redhornovom vlašću. Tko zna hoće li izdržati sjediti ovdje ništa ne poduzimajući i čekajući svoga prijatelja.

Bio je svjestan da mu predstoji pravi pakao, ali ga je tješila pomisao da će svemu tome ipak doći kraj i da će pobijediti poglavicu.

XIV

Sue se nije više zanosila nikakvom nadom i da nije trebalo da se bori za svoje dijete, vjerojatno bi već izgubila svaku volju za život. No, morala je dalje živjeti jer ju je njezin sin trebao.

Neprestano joj je Zvijezda juga davala na znanje da je

ona glavna u kući i da mora slušati njezine zapovijedi. Premda su se smjestili u Jimovoj kući, Sue je od prvog trenutka bila smatrana sluškinjom. Na njezinu sreću, Redhorn se još jače razbolio, oslabljen dugim putovanjem i čak se jedne noći činilo da će ga groznica svladati.

Te iste noći Sue je shvatila koliko poglavičina prva žena voli i poštuje svoga gospodara. Nije se mogla načuditi gledajući tu ženu s kakvom se ljubavlju i požrtvovnošću brine o Redhornu, jer sve ju je godine otkako je poznaje smatrala hladnom i bezosjećajnom. Međutim, ono što je ta žena činila za Redhorna može samo žena koja voli i bori se svim snagama za život svoga muža.

Istodobno se Sue plašila za svoje dijete, jer nije mogla predvidjeti ljubomorni pogled Indijanke kojim je ova svaki dan sve prezirnije promatrala dječacića u kolijevci.

Kad je Sue morala otići u potragu za ljekovitim biljem, bobicama, gljivama ili po drva, plašila se ostaviti dijete u kući. Redhorn nikad nije imao djece premda je imao dvije žene i prije još jednu što je umrla. Budući da nije vjerojatno da su sve te tri žene bile neplodne, najvjerojatnije sâm poglavica nije mogao postati ocem. Možda se nadao da će sa Sue biti drugačije.

— Ovaj dječak nije njegov sin i nikad to neće postati — jednom će Zvijezda juga pogledavši Sue. — Kad Redhorn ozdravi, rodit ću mu sina. Nije njemu potrebno da mu drugi muškarci nabavljaju djecu. Ja

ću ga učiniti ocem! Veliki sve-
moćni duh dao mi je znak.

— Želim ti svaki uspjeh —
mirno će Sue. — Ni trenutka
nisam zaželjela da moj sin jed-
noga dana u njemu vidi oca.
Ne, nikada! Mali Jim ima naj-
boljeg oca na svijetu, Jima
Chancea koga vi nazivate
Vučko i nije mu potreban
drugi otac. Ne treba da se
ičega plašiš, jer ni ja ni moj sin
nikad se nećemo stidjeti našeg
muža i oca i nikad ga nećemo
zatajiti! Nikad! Želim ti svim
srcem da Redhornu rodiš sina.

Zvijezda juga bila je dobro
građena Indijanka i da joj go-
dine i brige nisu ogrubjele lice,
bila bi lijepa. Na trenutak nje-
zino lice postane meko i tamne
joj se oči zacakliše. Sue se pri-
čini kao da u njima čita želju,
ali sve je to trajalo samo trenu-
tak.

— Vani te čeka posao! — za-
povijedi Indijanka. — Vani ima
dovoljno kože što se mora
ostrugati. Misliš li da će se sav
taj posao sam od sebe završiti?

Desetak dana poslije Red-
horn se počeo polagano opo-
ravljati. Jednoga dana uzjaše
konja i ode do močvare da vidi
što rade ratnici čija je dužnost
bila da motre uski put što je
vodio kroz močvaru u onaj dio
doline u kojem se, kako je sma-
trao, nalaze njegovi progonite-
lji.

— Jeste li išta vidjeli? Neki
sumnjivi znak? — upita pogla-
vica.

Niječno su odgovorili, ali za-
tim se jedan od ratnika ne-
čemu dosjeti:

— Prošlo je dosta otkako
smo vidjeli dim s druge strane
močvare. Prošlo je dosta vre-
mena, ali otada se ništa više
nije dogodilo. Morali bismo se
približiti rubu s onu stranu
močvare ukoliko bismo željeli
nešto vidjeti. Grmlje, šaš i
drveće što posvuda raste previ-
soko je i zaklanja nam pogled.
Nećeš li se odlučiti da te tvoj
pastuh još jednom odvede u
močvaru i pokaže ti put, pogla-
vico? Mogli bismo tako zapam-
titi put kojim smo došli.

— Da, sutra ili prekosutra —
kimnuvši će Redhorn. — Pustit
ćemo pastuha da nam pokaže
put. Učinit ćemo to svakako, ali
ne danas.

Okrenuo se i vratio do ko-
libe, osjećajući kako ga svla-
dava umor. Čelo mu je već bilo
oznojeno.

Dva dana poslije bilo mu je
bolje. Zajedno sa svojim ratni-
cima odjahao je u močvaru.
Red ih je vodio sigurno i mirno
i mogli su zapamtiti put kojim
se bezopasno može proći kroz
močvaru. Blizu ruba močvare
zastali su zaklonjeni grmljem i
drvećem i gledali na drugu
stranu doline.

Ugledavši ih u daljini, Jim
Chance ih je promatrao dobro
zaklonjen u svojem skrovištu.
Razaznao je da je Redhorn
silno iscrpljen. Ponadao se da
za sada još neće željeti učiniti
Sue svojom ženom. Pitao se
hoće li Sue ovih dana roditi i
hoće li joj ostale Indijanke
pomoći.

O mnogo čemu je razmišljao,
mučen bezbrojnim pitanjima
na koja nije bilo odgovora. Če-

sto je zaželio uzjahati konja i odjahati do ruba močvare, ali je uspio potisnuti tu želju, znajući da sve to ne bi imalo smisla. Poglavica je još bio preblestan a da bi se upustio u borbu i ako bi ga Jim izazvao, poslao bi vjerojatno svoje ratnike. Nabrojio je osam Redhornovih ljudi, a i sâm još nije bio sasvim oporavljen.

Stoga je razumno zaključio da još nije sposoban suprotstaviti se osmorici protivnika. Ostao je u svome zaklonu i gledao kako se Indijanci okreću i vraćaju u dolinu. Vodio ih je pastuh.

* * *

— Odvest ćeš me do zlatne žile! — zapovjedi idući dan Redhorn i zapovjednički pogleda Sue. — Tvoj sin ostat će u kolibi. Što prije mi pokažeš gdje se nalazi zlato, to ćeš se prije vratiti svojem sinu.

Sue pokorno kimne. Drugo joj ionako nije preostalo. Slušala je sve što joj je bilo zapovjedeno i jedini je cilj njezina života bio: živjeti za sina.

Šutke je odvela Redhorna istočnim dijelom doline uzduž napola suhog potoka u kojem je bilo vode upravo dovoljno da bez prestanka pomalo natapa močvaru. Kad su stigli do mjesta gdje se pod vodom, u visini gležnja, nalazila zlatna žila, Sue sjaše i rukama odgrne pijesak i mulj što je prekrivao žilu.

Redhorn odmah sjaše s konja i klekne kraj Sue. Vrškom oštrog noža odlomi komadić zlata, uzme ga u ruku i promotri.

— Da, to je taj žuti metal za kojim žude svi bijelci — promrmlja Redhorn. — Ja sa, doduše, Indijanac, ali znam da to žuto zlato mami svakoga bijelca i da bi svaki učinio sve samo da ga se domogne. Ako imaš zlato, možeš kupiti sve što zaželiš, a svaki će ti bijelac prodati za njega sve što posjeduje, čak i čast, ponos i dušu!

Pogledao ju je sjajnih očiju i Sue je odmah znala zašto je tako gleda. Već je bio dovoljno prizdravio i ubrzo će htjeti da postane njegovom. Sue odvrati njegov pogled hladno i odbojno.

— Zašto me ne voliš? — upita Redhorn. — Zašto me se plašiš? Nisam li veliki moćni poglavica i neću li uz pomoć ove zlatne žile postati još moćniji? Reci!

Oklijevala je, razmišljajući da li da mu kaže koliko ga prezire, ali svjesna da ga ne smije uvrijediti svladala se da kaže sve što osjeća, jer ako ga netko razljuti, Redhorn može biti vrlo surov.

— Volim Vučka — mirno će Sue. — Volim ga isto toliko koliko i Zvijezda juga voli tebe, a koliko ti je odana, imala sam dovoljno prilike vidjeti. Dok si bio bolestan, danonoćno je stajala uz tvoju postelju, ublažavala groznicu ljekovitim biljem, čistila ti rane, borila se hrabro i neumorno snagom i izdržljivošću koju može skupiti samo žena koja voli. Voli te svim svojim srcem i sve bi za tebe učinila, isto kao što ja volim Vučka.

Neko je vrijeme razmišljao, a onda kimnuo i progovorio polagano i odlučno:

– Sve je to tako u životu, ali ipak, ako još živi, u što baš nisam tako uvjeren, morat ću ga ubiti! Zemlja nije dovoljno velika za nas obojicu i jedan od nas mora nestati kako bi drugi mogao mirno disati. Možda ću ja biti taj, a možda Vučko, ali u svakom slučaju, ako je živ, borit ćemo se i snažniji će opstati. Vjerujem da i Vučko tako misli.

Okrenuo se, prišao svojem konju i uzjahao. Sue je uzjahavši konja krenula za njim. Na putu do kolibe nije se okretao, jahao je mirno i uspravno, gledajući ravno preda se, vjerojatno već maštajući o tome kako će mu zlato pomoći da ponovo postane moćan.

XV

Taj se dan i Jim Chance već osjećao mnogo bolje. Usudio se izaći iz zaklona i običi rub močvare razgledavajući mjesta na kojima su dabrovi nekoć sagrađili svoje čvrste brane.

Brane prekrivene muljem i biljem teško se mogu razabrati i otkriti. To može samo netko tko je već i prije dobro poznao tu dolinu i kome je poznat nastavak ove cijele močvare. Ponio je sa sobom dugačku šipku, bat i nož. Šipkom je mjestimice probadao obrasle brane.

Namjeravao je pronaći mjesta najpogodnija da na njima izbuše otvore i ispune ih eksplozivom. Znao je da će biti potrebno prilično vremena dok sve ne pripreme i pronadu najvažnija mjesta na brani, njezine – moglo bi se reći –

spojne točke što povezuju debela.

Ako je brana toliko čvrsta da rijeka što nabuja svako proljeće silazeći s bregova ne uspijeva prodrijeti kroz nju, onda će biti potrebno zaista mnogo truda da se pronađu mjesta na kojima je najosjetljivija kako bi Ben i Jim uspjeli u onome što rijeka godinama nije uspjela – razbiti čvrstu branu i time uništiti močvaru.

Idućih je dana stalno obilazio močvaru očekujući prijatelja. Bio je sve uznemireniji zbog toga što se još nije vratio i silno oprezan da ga netko ne napadne dok bi, previše zadubljen u istraživanje brane, možda zanemario da odasvud vrebava opasnost.

Nije razumio zašto se Ben još ne vraća. Već je prošlo dovoljno vremena da se mogao vratiti čak iz Westporta ako je morao u potrazi za barutom otići i tako daleko. Zabrinuo se da se prijatelju nije nešto dogodilo.

Uz neprestanu brigu o Sue i djetetu, sada se brinuo još i o Benu Claytonu. Pretpostavljao je da je Sue vjerojatno u međuvremenu rodila i brinuo se što će Redhorn učiniti s njihovim djetetom. Neprestano zadubljen u misli već je očajavao ne znajući što da poduzme. Brige su ga već izluđivale.

Jedno popodne više nije mogao izdržati. Uzjahao je konja i krenuo u susret Benu, riskirajući time da ostavi močvaru bez nadzora. U tome trenutku očajničkog nemira nije želio ni misliti o kobnim posljedicama koje bi mogle po njega nastati

pošto je ostavio močvaru bez nadzora!

Redhorn bi mogao poslati nekoliko ratnika na drugu stranu močvare i ovi bi se mogli skloniti prije Jimova povratka. Vjerovao je, međutim, i nadao se da Redhorn ne zna da je on s ovu stranu močvare i da stoga ne vreba priliku da ga sada ubije.

* * *

Nervozno je jahao mučen mislima i sumnjama. Odjednom, pod posljednjim zrakama zalazećeg sunca ugleda Bena Claytona. Nije, doduše, vidio tko to sjedi na vozačevu sjedalu, ali tko bi drugi mogao biti na natovarenim kolima za koja su straga svezana dva osedlana konja?

— Nisi se baš previše žurio, prijatelju! — primijeti Jim kad su već stajali jedan kraj drugoga. — Nisi li se malo zabavio u Westportu i odlučio se nekoliko dana odmoriti prije povratka ovamo?

— I ja bih na tvom mjestu bio ljutit i pričao gluposti — mirno će Ben. — Razumijem te, vjerojatno si izluden od brige za ženom, neprestano sâm i nemoćan da išta poduzmeš, ali kunem ti se: ni trenutka nisam ljenčario i žurio sam se koliko sam mogao. U ovoj zemlji ne samo što je teško nabaviti ovakvu količinu baruta već čovjek ima i neprestano posla s momcima koji bi željeli vidjeti što to jedan jedini čovjek ovako sâm prevozi kolima. Trojica takvih upravo me slijede. Drago mi je što si mi došao u susret. Ova trojica iza mene ne djeluju bezazleno. Vje-

rojatno su me nanjušili danas ujutro, ali žurio sam se da što prije stignem ovamo pa nisam imao vremena pokazati im neke svoje trikove.

Prstom je pokazao iza sebe. Sada je i Jim ugledao trojicu jahača kako im se približavaju, namjeravajući, čini se, polukružno opkoliti Bena i prepriječiti mu put. Ali razdvojivši se, zastali su, zamijetivši da su se kola zaustavila. Sunce je već zašlo i polagano se spuštala večer, pa su možda vidjeli Jima a možda i ne.

— Hej, vi tamo! Trebate li me možda nešto? — izazovno poviče Ben i okrene se prema njima. — Ukoliko trebate nešto, dodite ovamo, izjasnite se i prestanite se šuljati oko mene, to ne trpim!

Jim se sklonio iza kola kako ga ljudi ne bi vidjeli ukoliko ga još nisu zapazili. Kao odgovor čula se glasna psovka, ali odmah potom poviče netko glasno i odlučno:

— Brbljavče, dobro me saslušaj! Ukoliko odlučiš uzjahati jednog od ovih konja što su svezani za kola i odjahati, ostavivši nam kola i teret, pustit ćemo te na miru i dopustiti da odeš! Međutim, kad se približimo kolima a ti i dalje budeš tamo stajao, požalit ćeš zbog svoje tvrdoglavosti! Nemaš ni najmanju mogućnost da nam se suprotstaviš! Trojica smo, a ti si sâm! Dakle, stari moj, iskoristi priliku koju ti pružamo i nestani!

— Je li vam uopće poznato što prevozim? — poviče Ben.

Najprije se začuo glasan smijeh, a zatim netko poviče: — A što bi mogao prevoziti? Isto što

i sva kola što iz Westporta putuju na zapad! Hranu, alat, oružje! Vjerojatno namjeravaš stići do svojih prijatelja ili mušterija što te čekaju da im doneseš potrebnu hranu i oružje! Ali ovaj put ostat će praznih ruku! Imaš još minutu vremena da nestaneš! Dakle?

— Jesi li spreman? — prošapće Ben i pogleda Jima.

— Dakako. Imam sa sobom tri revolvera, hoćeš li jednog?

— Ne hvala, imam dva, a uz to i pušku. Ova su trojica toliko glupa da je čovjeku žao što ih mora ubiti, ali od silne svoje gluposti oni bi inače mogli ubiti nas.

Jim se nasmiješi, ali ogorčeno i žalosno jer već dugo vremena na njegovim usnama nije bilo drugog smiješka do ovoga punog ogorčenja i očaja. Čekali su, minuta je sporo prolazila, ali onda začuše kako im se jahači približavaju. Razdvojili su se očito u namjeri da napadnu sa tri strane.

— Ukoliko pogode koju od bačvi s barutom i metak prodre kroz drvo, možda će zapaliti barut, nije li tako?

— Da, tako je, i u tom slučaju ćemo odletjeti u zrak. Sve mi se čini da skupo plaćaš svoj udio u zlatu, stari moj — nasmiješi se Jim.

Ben nije više stigao odgovoriti jer su jahači već napali uz zaglušnu viku, očito želeći Bena još jače zastrašiti ili sebe ohrabriti. Jim i Ben prvi su zapucali znajući da ih moraju preduhitriti, jer ne smiju riskirati da netko od ovih ludaka pogodi koju od bačvi s barutom. Jedan je od jahača zaur-lao i pao iz sedla, a drugi,

premda pogoden, uspio se zadržati na konju. Treći, uz kletve, okrene konja i odjaše u zaklon. Ben Clayton odmah skoči na vozačko sjedalo i potjera konja. Jim krene za njim.

— Prokletnici! Dvojica ste! — poviče očajničkim glasom preživjeli napadač. — Kako ste samo imali lica tako nas prevariti? Nije li vas stid?

Ben i Jim su šutjeli. Tek mnogo poslije, kad se već pomalo danilo, Ben ljutito primijeti:

— Čini se da su to bile tri šaljivdžije, zar ne?

— Čini se... — zamišljeno će Jim odavno već u svojim mislima pokraj Sue.

* * *

Kad su stigli do mjesta gdje je Jim ostavio svoje stvari i ispregnuli mazge iz kola, Jim je zapazio koliko je Ben umoran i na rubu snaga. I mazge su djelovale premoreno i iscrpljeno. Dok je na vatri pripremao jelo za prijatelja i sebe, Jim ga je promatrao kako jedva drži otvorene oči. Jaka kava što mu je pružio Jim, malo ga je razbudila.

— Hvala ti, Bene, hvala ti što mi pomažeš — reče Jim.

— Ne znam da li bih se još jednom upustio u pustolovinu kao što je ova što sam je upravo proživio — nasmiješi se umorno Ben. — Da sasvim slučajno nisam uspio nabaviti ovako dobre mazge, vjerojatno još ne bih stigao. Put je bio prokleta dug, a večerati možeš i...

Nije uspio završiti rečenicu. Legao je na stranu i zaspao. Jim ga je pokrio pokrivačem i

sâm pojeo palačinke sa slanim. Morao je skupiti nove snage, jer je znao da ga idućeg jutra čeka naporan posao. Pošto se najeo, pogledao je u kola da li je Ben sve donio.

Zadovoljno zaključio da ništa ne nedostaje. Izbrojio je pedesetak manjih bačvi baruta, lopate, pijuke, sjekire, čekiće, motke, pripaljivače i štošta drugo. Ben je nabavio sve ne štedeći očito ni dolara svoje uštede i ne gubeći ni minute dragocjenog vremena. Jim se okrenuo prema močvari sa težnjom misleći kako je Sue sada tamo na drugoj strani usamljena usred Indijanaca i zabrinuta za njega. Tko zna vjeruje li više uopće da je još živ?

— Sue, ubrzo dolazim po tebe — promrmlja.

* * *

Jim je imao dovoljno vremena da pronade mjesta na kojima će izbušiti otvore i postaviti eksploziv. Čim je počelo svitati, dao se na posao. Svim raspoloživim alatom počeo je dubiti otvor na čvrstoj brani. Kad je zasjalo sunce, već je radio nekoliko sati i nastavio posao svukavši samo košulju radi vrućine što je postajala sve jača.

Oko podneva naišao je na prva debela smještena duboko ispod godinama nanošenog mulja i naslaga. Olakšano je uzdahnuo, svjestan da se sada približava glavnom i najvažnijem dijelu brane. Debla, toliko godina ležeći na dnu močvare, zaronjena u mulj, godinama su tako otvrdnula da su djelovala kao okamenjena. Radio je bez prestanka napredujući pola-

gano ali uspješno. Poneko deblo morao je raskoliti udarujući batom o motiku. Radio je neumorno. Odmarao se ponekad samo na trenutak.

Povremeno je pogledavao prema suncu i činilo mu se da dan prebrzo prolazi. Tek po umoru što ga je sve više svladavao spoznao je da već dugo radi. Poslije podne je došao Ben, donijevši sa sobom sav potreban alat. Sjahao je i pažljivo razgledao do sada obavljen posao.

— Osjećat ćeš se kao krtica kad počneš kopati — nasmiješ se Jim obrisavši znojno čelo.

— Znam, ali ja sam bolja i brža krtica od tebe — nasmiješ se Ben. — Počeo si, doduše, prije mene, ali ubrzo ću te stići. Koliko ovakvih udubljenja moramo iskopati?

— Dvanaestak, a mjesta na kojima ćemo kopati točno sam obilježio. Možeš, dakle, izabrati gdje želiš početi kopanje, ali sada nemam vremena dalje s tobom brbljati, stari moj.

Jim je nastavio posao, a Ben je odjahao malo dalje, sjahao, također prionuo na posao znojeći se pod žarkim popodnevnim suncem.

* * *

Deveti dan, noću, završili su iskopavanja. Udubljenja što su ih načinili dopirala su sve do starih nekadašnjih trupaca stabala, duboko u brani, koju su dabrovi nekoć davno sagradili. Već je i kroz ovako izdubljenu branu voda brže otjecala. Razina vode u močvari već je i ovako svaki dan opadala za nekoliko milimetara.

— Sutra ćemo postaviti eksploziv — zadovoljno će Jim.

Glas mu je odavao žudnju kojom je očekivao taj dan, željan da što prije dođe do Sue. Vratili su se u svoje sklonište i dok je jedan spavao, kao i sve ostale dane, drugi je bio na straži. Nisu smjeli riskirati da Redhorn pošalje preko močvare nekoliko ratnika dok oni spokojno spavaju. Ali i te je noći sve ostalo mirno.

Znali su da je Redhornu poznat put kroz močvaru i morali su pretpostavljati da su ih ratnici, približivši se možda sve do ruba močvare, vidjeli kako nešto rade, pa sada razbijaju glavu o čemu je riječ.

* * *

Redhorn je odlučio da dva ratnika neprestano motre put koji kroz močvaru vodi u dolinu. Ostala su šestorica otkopavala zlato. Osim Zvijezde juga Redhorn je doveo sa sobom još dvije žene, a s njima su bili jedan starac i dva dječaka. Žene su imale pune ruke posla, dječacima je Redhorn odredio da se brinu o lovu, a starca je zadužio brigom o konjima.

Redhornovi su ratnici svakodnevno odlomili nešto zlata unatoč vrlo primitivnom oruđu kojim su raspolagali. Da bi ih potaknuo na što brži i duži rad, Redhorn im je nadugo pripovijedao o svemu što će moći kupiti za to žuto blago. Govorio im je kako će njihovo pleme ponovo postati moćno i kako će ih ovo zlato nadaleko proslaviti. Uvjeravao ih je da će ovim bogatstvom moći nabaviti mnogo oružja, municije i

svega ostalog što je potrebno pravim neustrašivim ratnicima. Obećavao im je brda i doline samo kako bi što je moguće više radili.

— Razmislite o tome zašto su bijelci toliko moćniji od nas! — reče Redhorn u jednom od svojih govora. — Zato što posjeduju sve što ih čini moćnima! Razumijete li? Posjeduju oružje, municiju, alat, sve! Stoku, hranu, odjeću, ništa im nedostaje! A što mi imamo? Mi smo lovci, putujemo zemljom, i kad je lov neuspješan, moramo gladovati! Isto tako, ako zima predugo potraje, ponovo moramo gladovati! Što mi imamo? Moramo skupiti što više ovoga žutog kamenja kako bismo mogli nabaviti sve što nam treba i kako nikad više ne bismo gladovali! Bijelci na istoku imaju svega u izobilju i mi ćemo isto tako imati sve što zaželimo, razumijete li me?

Gledali su ga šutke i kimnuli pokušavajući shvatiti o čemu im to njihov poglavica govori. Završivši govor, Redhorn ih je ostavio da rade i odjahao do nekadašnje Jimove kolibe.

Pred kolibom je Sue strugala kožu vješto kao prava Indijanka. U hladovinu nedaleko od sebe postavila je kolijevku sa svojim djetetom, neprestano ga pogledavajući.

Ugledavši Redhorna, tijelo joj se napelo od straha i Redhorn pomisli na srnu što uplašena ne zna bi li pokušala pobjeći ili je bolje da oстане. Ponovo je sa žaljenjem uočio da ga se plaši i da ga prezire. Prvi se trenutak pri toj pomisli razljutio, ali ujedno osjetio neku

vrhinec **MAXI**
Tom i Jerry

'78/80
Zima

*Posebno izdanje
cijena 20 dinara*

samilost, žaljenje ili čak sjetu. U svim tim isprepletenim osjećajima prevagnuo je ponos i Redhorn uvrijeđen reče:

— Noćas ćeš postati mojom ženom!

Vidio je kako drhti, ali njegov ponos moćnog poglavice nije mu dopuštao da popusti. Sada je već bilo prekasno i nije više bilo povratka. Možda je želio da ga razumije i poštuje, ali nije mogao shvatiti što je to pogrešno učinio da je sve ispalo drugačije.

— Dakako, ja sam tvoje vlasništvo — mirno će Sue — a ti si orao, slobodan i ponosit kao onaj što kruži gore na nebu koji, na žalost, ne želi znati za samilost.

Zastao je ne znajući što da kaže i podigao svoju sa tri orlova pera ukrašenu giavu prema nebu. Visoko, gore pri vrhovima bregova, zaista je kružio orao, vjerojatno sretniji no što je to sada bio Redhorn.

— Zaboravit ćeš Vučka. Možda ćeš me isprva mrziti, ali vjerujem da ćeš me zavoljeti jer ćeš me s vremenom bolje upoznati — reče s određenom sjetom u glasu i ne čekajući odgovor htjede otići.

Na vratima kolibe pojavila se Zvijezda Juga, očiju punih tuge. Dugo i uporno, kao što to inače Indijanke ne smiju i ne čine, gledala je Redhorna pravo u oči. Začudio se i želio nešto reći, ali u taj tren ugleda jednog od ratnika što su stražarili kraj močvare kako tjera konja u smjeru kolibe. Očito je donosio neku važnu vijest. Poglavica mu odjaše u susret. — Dodi sa mnom, poglavice! Moramo ti nešto pokazati! — usopljeno će ratnik.

Odjahali su zajedno do močvare prolazeći kraj rijeke što natapa močvaru i nestaje u šašu i bilju što prekrivaju rub močvare.

Ratnik zaustavi konja i Redhorn odmah shvati što su mu njegovi ljudi željeli pokazati. Do prije kratkog vremena se, uz rub močvare, neprestano bljeskao uski rub prilično bistro vode. Sada toga ruba više nije bilo, povukao se dublje u močvaru. To je značilo da se vodostaj močvare smanjio.

Redhorn zabrinuto strese glavom i odjaše do potoka, ali pritok vode bio je i dalje isti. Posljednjih su dana, doduše, lagano skrenuli potok na dijelu gdje su otkopavali zlato, ali voda je ovdje i dalje tekla u visini nožnih zglobova kao i prije. Vratio se k močvari i gledao na drugu stranu, zamišljen, zabrinut i smrknut.

Ratnici su ga gledali, dobro znajući što bi se dogodilo da se močvara isuši!

Odjednom poglavica naglo potjera konja u močvaru. Pametna životinja i ovaj put shvati što se od nje traži. Mirno i sigurno odvela je Redhorna kroz močvaru. Dva Redhornova ratnika mogla su je slijediti na svojim konjima. I po močvarnom bilju morali su se uvjeriti da se vodostaj uistinu vidljivo spustio.

Kad su stigli do maloga zemljanog otoka na kojem su i Sue i Jim nekoć stajali i s njega promatrali drugi dio doline, Redhorn na drugoj njivi zapazi neobjašnjivi dim. Znači, tamo se netko utaborio. Pomisli kako su to možda vojnici i ako ima pravo, onda zacijelo ne bi

bilo razumno izaći iz močvare s toliko malo ljudi koliko ih on sada ima. Ništa drugo osim dima nije mogao razabrati i stoga mu se sve učini još sumnjivijim.

Okrenuo je konja kako bi ga odveo natrag i dok je prolazio kraj svoja dva ratnika, obrati im se umirujućim glasom:

— Vjerojatno su izdubili nekoliko otvora i sada se nadaju da bi se močvara u toku idućih mjeseci možda mogla smanjiti, jer bi voda iz nje polagano otjecala. Ali to će možda trajati godinama. Ne brinite! Sve je u redu!

Prošao je kraj njih i ponovo im bio okrenut leđima. To mu je bilo drago jer bi inače možda zamijetili zabrinut izraz njegova lica. Osjećao je da s druge strane močvare vreba opasnost, mnogo veća nego što on možda i pretpostavlja. Tko zna nisu li njegovi neprijatelji, želeći mu se osvetiti, pronašli neki način da mu oduzmu i to posljednje utočište gdje se namjeravao odmoriti i skupiti nove snage. O želji da Sue postane njegovom ženom više nije imao vremena razmišljati. Morile su ga veće teškoće.

XVI

Kad se razdanilo, Redhorn se još više zabrinuo. Cijelu je noć proveo s ratnicima na straži. Uz rub močvare zaboli su štapiće šaša. Ujutro su zaprepašteni zaključili da se razina vode u močvari ponovo snizila. Nije se želio prepustiti panici i tješio se mislju da se možda u ovo doba godine moč-

vara uvijek malo isušuje i razina vode nad muljem povlači, a u proljeće, uslijed obilnijih kiša i topljenja snijega, ponovo naraste.

Umirivši sâm sebe i uvjerivši se u ono što je želio vjerovati, odlučio je odjahati do zlatne žile, gdje su ostali ljudi radili. Kraj kolibe je zastao da mu žene pripreme doručak.

— Ove noći postat ćeš napokon mojom ženom — reče i pogleda Sue dok je ponovo uzjahivao pastuha.

— Što da učinim? — upita Sue poslije, očajno pogledavši Zvijezdu Juga, glavnu Redhornovu ženu. — Da li da uzmem svoje dijete i otrčim u močvaru, da se ubijem? Što da radim? Hoćeš li i ti moći izdržati kada...

— Osim mene imao je već dvije druge žene — mirno će Indijanka. — Znaš to dobro kao i ja. Nikad nisam bila toliko sebična da bih vjerovala ili željela da budem jedinom ženom našeg poglavice. Redhorn je velik i moćan poglavica i mora imati mnogo djece kako bi njegovo pleme postalo još većim i moćnijim. On je moj gospodar, ali ja ga volim i sve što on kaže i učini mora tako biti — tiho će Indijanka i kao da zatomiuje suze otrči u kuću.

Sue pogleda u kolijevku, gdje je mirno spavao njezin sin, a zatim razmišljajući o Jimu pogleda prema močvari. Odjednom kao da se osjetila sigurnom i punom samopouzdanja. Nešto joj je govorilo da je Jim još živ i da će se sve ipak dobro završiti. Osjećala je da će Jim doći i spasiti je.

S večeri je Sue ponovo obuzela nesigurnost. Po obavljenom poslu zabrinuto je sjedila pred kolibom sa Zvijezdom Juga, starim Indijancem i dvojicom dječaka. Ugledavši Redhorna kako dolazi, Sue protrne.

Sjahao je skinuvši s konja dvije vrećice zlata. Ušao je u kuću i žene su mu poslužile večeru. Djelovao je zamišljeno i premda ga se bojala, Sue osjeti nešto poput sažaljenja prema tom Indijancu koji je izgubio svu svoju veličinu i živio još samo za novi dan u kojem se nadao naći oporavak i spas.

Sva je bila obuzeta mislima o Jimu i osjećala da se svakog trenutka nešto mora dogoditi. Predosjećala je da je trenutak njezina izbjavljenja blizu.

Zrakom se prolomila strašna tutnjava nalik na zaglušujuću grmljavinu. Zvučilo je kao da su se na nebu sastale tisuće munja sudarivši se jedna o drugu. Tlo pod nogama je lagano uzdrhtalo. Za trenutak su se svi osupnuto pogledali i Redhorn izjuri iz kolibe.

Vani su već stajali njegovi ljudi čekajući od njega neki odgovor. On je bio njihov poglavica i morao je znati što se to događa. I nisu se prevarili. Redhorn je vrlo dobro znao o čemu je riječ jer je već bio u prilici da čuje topove, a na Missouriju je jednom vidio kako je odletio u zrak brod natovaren barutom. Da, poglavica je predbro znao kakva je to grmljavina. Ali nije to sve. Kao poglavici koji se razumije u mnoge stvari, dobro mu je poznato kako je nastala močvara iza

koje su se sklonili i zna kako su godinama dabrovi gradili svoje brane u tom području. Stoga mu je mnogo toga jasno premda još ne želi vjerovati u ono što je očito.

Kao što se utopljenik hvata slamke da se spasi, tako se Redhron zanosio nadom da su vojnici možda imali negdje u svojem taboru baruta koji se nečijom nepažnjom zapalio i upravo izazvao eksploziju. Neko drugo objašnjenje nije postojalo. Bilo kako bilo, znao je da mora odjahati u močvaru i ustanoviti o čemu je riječ.

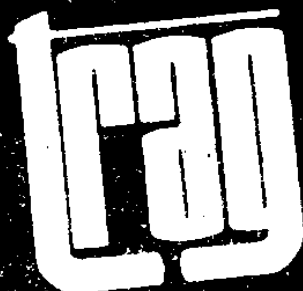
Zapovjedio je da mu se dovede konj. Čekajući nervozno je koračao amo-tamo pred kolibom kao zarobljeni tigar. Dohvatio je oružje i čekao konja obuzet strašnom slutnjom.

Bio je uvjeren da se na drugoj strani močvare nalaze vojnici i ako se močvara povuče, morat će se predati. S toliko malo ljudi koliko ima na raspolaganju ne može ni sanjati da se suprotstavi jačoj i brojčano nadmoćnijoj vojnoj jedinici.

Mučen svakojakim mislima napokon je dočekao konja. Kad je krenuo, noć je postajala svjetlijom i pastuh ga je vodio kroz močvaru, sigurno kao uvijek. Nekoliko puta ga je zaustavio, nagnuo se i rukom zgrabio u mulj. Voda je konju i dalje dosezala do ispod trbuha, ali je zamijetio da polagano i sigurno otječe. Močvara je bila u pokretu.

* * *

Fitilje za barut nisu mogli izrezati na tako jednake komadiće da barut u svim rupama eksplodira u isti tren. Zato je

1|2|3|4|5|6|7|8|9|10|11|12|13|14|15|16|17|18|19|20|21|22|23|24|25|26|27|28|29|30|31|32

Svakog trinaestog u
mjesecu kriminalisti-
čki bestseleri u bibli-
oteci TRAG!

odjeknulo nekoliko uzastopnih detonacija.

U svakom slučaju, nijedan fitilj nije zatajio i kad su izračunali da više neće biti eksplozija, odjahali su do močvare kako bi vidjeli učinak onoga na čemu su tako dugo radili.

Jahali su uz potok, koji je svakog trenutka postajao sve veći i prerastao u rijeku. Sada je bilo sigurno: brana je pukla i popustila na nekoliko mjesta. Muljevita voda, uzburkana jakim pritiskom, prodirala je kroz pukotine i otvore na brani nastale eksplozijom. Sve se više približavajući močvari, konji su već gazili po vodi koja se počela razlijevati svuda naokolo. Zaključili su da bi bilo nerazumno da se još više približe močvari.

Zaustavili su konje i čuli nešto nalik na cvilenje, snažan zvuk kao da nešto popušta i raspada se pod jačom silom. To nešto bila je snažna brana dabrova, baza cijele močvare, koja je sve te godine služila kao podloga muljevitom opasnom tlu. Shvatili su da su izazvanom eksplozijom uveliko oštetili i najčvršće spojeve brane i da će ubrzo morati popustiti kao zgrčeni prsti što više nemaju snage izdržati pritisak protivničke snažnije ruke.

Zvuk je postajao sve jači, kao da u kotlu ključa ogromna količina tekućine, prijeteci da se svakoga trenutka prelije preko rubova.

Konji su se uznemirili htijući pobjeći i jedva su ih zadržali.

U sve svjetlijoj moći Jim i Ben jasno su vidjeli rub močvare što se protezao dolinom i

odjednom se pokrenuo pod pritiskom što ga brana više nije imala snage izdržati. Mulj, pijesak, močvarno bilje, šaš, voda – sve je bilo u pokretu valjajući se dolinom. Močvara je polagano postajala sve pliće, razlijevajući se u sve širem prostoru.

– Sutra ova močvara više neće biti opasna po život – zamišljeno će Jim. – Sjećam se ove doline iz vremena dok sam bio dječak. Već onda su dabrovi neumorno gradili svoje brane i iz nekadašnje rijeke nastalo je jezero puno manjih i većih dabrovih tvrđava. Onda se još moglo jahati oko jezera i postojao je način da se prijeđe preko njega. Sutra će cijelo ovo potrućje biti ponovo prohodno i pojavit će se Redhorn! Znam da se sada osjeća kao ranjeni vuk opkoljen u svojoj pećini. Morat će izaći! Znam da mu nije lako, ali morat će. Dobro ga poznajem i znam da će se ubrzo pojaviti.

Redhron je vidio i osjećao kako se močvara neprestano mijenja. Nalazio se na polovici puta kroz muljevito tlo. Ponovo je zastao osluškujući čudan zvuk. U jednom trenutku začuje strašno cvilenje i osjeti kako se tekućina oko njega pokreće kao da je nešto s druge strane privlači, usisava neobičnom snagom.

Pastuh se odupro na stražnje noge osjećajući da bi ga nastala bujica mogla povući za sobom. Močvara više nije mirovala. Sada je bilo jasno da je u pokretu i da je ništa više neće

DA LI ZNATE DA JE »KVIZ«
SVAKOM MOZGU ANTIFRIZ

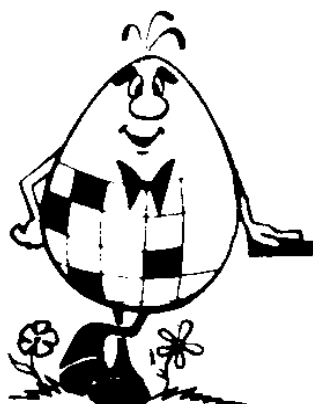

SVAKE DRUGE SRIJEDE

14 DANA ZABAVE, POUKE I
RAZONODE:

KVIZ

ENIGMATSKA REVIJA ZA
CIJELU OBITELJ!

SKANDINAVKE ● OSMOSMJERKE ●
KLASIČNE KRIŽALJKE ● REBUSI ● CRTANE
ZAGONETKE ● PREMETALJKE ● ZADACI IZ
LOGIKE ● KRIMI-PRIČA ● HUMORESKA I
DRUGO ŠTIVO ZA POUKU, ZABAVU I
RAZONODU PRUŽA VAM JUGOSLAVENSKA
ENIGMATSKA REVIJA » K V I Z «

zaustaviti. Svakim je trenutkom postajala plićom.

Redhorn je bio uvjeren da su svemu tome krivi vojnici koji mu se žele osvetiti što je napao one iseljenike jer mu nisu željeli prepustiti ono malo viška svojih namirnica. Zlovoljno pomisli kako će ga sada tjerati, uvjereni da ih se plaši i da će bježati, skloniti se u neku spilju i drhtati pred njima. S gorkim je smiješkom razmišljao kako ljudi ne znaju da slavnim poglavici kao što je on ne dolikuje takav kukavičluk. Ne, Redhorn nije ni trenutka pomišljao na bijeg.

Nije više ni odjahao dalje već se odlučno okrenuo kako bi obavijestio ljude o svojoj nakan, pa nije mogao vidjeti da ga s druge strane močvare ne čeka vojska već Vučko. Tko zna što bi odlučio u tome slučaju!

Pred kolibom čekali su ga svi njegovi ljudi. Sue je stajala pred vratima držeći u naručju dijete.

— Ubrzo će doći vojnici — mirno će Redhorn. — Svojim munjama razbili su brane što su ih sagradili dabrovi i sutra ujutro neće više biti močvare. Sutra će nekadašnja močvara biti samo blatna masa iz koje će viriti tlo koje će svatko lako moći prijeći. Ubrzo će mnogo putova voditi u našu dolinu. Hoćemo li se sakriti ili boriti?

— Borit ćemo se! — poviče jedan od ratnika.

Svi su oni bili hrabri ratnici plemena Arapaho. Nitko nije imao mnogo stvari i ubrzo je sve bilo spremno za pokret. Redhorn je i dalje sjedio u sedlu.

— I ti ideš s nama! — odlučno će poglavica i pogleda Sue. — Zar ništa nećeš ponijeti sa sobom?! Zašto ne spremiš neke svoje stvari?

Šutjela je, ali onda ipak odlučila da mu kaže što misli:

— Redhorne, nećeš daleko stići. Put kojim ćeš krenuti završit će na drugoj strani močvare. Zašto da za tako kratko putovanje spremam stvari?

Razljutio se ali nije odgovorio. Sve je ionako bilo rečeno i ono u čemu je pogriješio nikako više nije mogao popraviti.

XVII

Još nije počelo svitati kad je Jim ugledao Indijance kako prelaze močvaru. Na čelu povorke jahao je Redhorn, a ostali su ga slijedili. Na kraju kolone jahala je Sue.

Mjesec, svijetao i velik, jasno je obasjavao močvaru i dolinu. Podignuvši pogled prema njemu, Redhorn pomisli kako je lijepo što njegova duša neće lutati u tami već u ovoj svijetloj noći pronaći put na drugi svijet.

Zaustavio je konja. Močvare gotovo više nije bilo. Konji su još jedva do gležnjeva stajali na blatnjavom tlu. Potok se pretvorio u visoku uzburkanu rijeku.

— Vojnici, gdje ste? — poviče Redhorn na engleskom.

Svi su napeto gledali pred sebe očekujući iza drveća sakrivene vojnike.

— Vojnici, je li moguće da ste tolike kukavice da se ne že-

lite pokazati? – poviče Redhorn.

Iz sjene obližnjeg drveta i stijenjena izašao je jahač. Sue ga je prva prepoznala.

– Jim! Jim! Jim! Jesi li to zaista ti?

– Tu sam, Sue!

– Sa mnom je naš sin!

Posebno su ga potresle riječi što ih je Sue posljednje izgovorila. I Redhorn je sve razumio i napokon shvatio.

Ben Clayton se nije pokazivao. Ležao je u zaklonu naoružan i spreman da zapuca ukoliko bi neki od ratnika odlučili u većoj skupini napasti Jima.

Svi su neko vrijeme šutjeli.

– Jesu li vojnici s tobom, Vučko? – upita Redhorn.

– Možda, ali bez obzira na vojnike, morat ćeš se boriti sa mnom jer u tebe su moja žena i moj sin. Po pravilima plemena Arapaho imam pravo tražiti od tebe zadovoljštinu. Hajde, poglavico, bori se sa mnom!

Jim je sjahao i stajao do gležnjeva u blatu. Skinuo je sa sebe opasač i stupio korak naprijed. Redhorn mu pride još nekoliko metara i zatim i on učini tako. Gledali su se neko vrijeme i zatim se počeli jedan drugome polagano približavati goloruki, bez oružja, kako to zahtijeva običaj njihova plemena.

Kad su napali jedan drugoga uz povike, počela je strašna borba bez samilosti, u kojoj je bilo jasno da jedan mora izgubiti.

Sue ih je gledala kako se udaraju, gaze, napadaju oštro i odlučno, zaplašena i kao u

groznici pritišćući dijete na grudi.

Vrijeme je sporo prolazilo. Prljavi od mulja, iscrpljeni i na kraju snaga, jedva su se već i razlikovali jedan od drugoga. No jedan i drugi crpli su iz nekoga neshvatljivog izvora uvijek novu snagu da nastave borbu za opstanak. Nije se još moglo znati tko će pobijediti. Ponekad bi neki od ratnika ili neka od Indijanki zastenjali od straha, a onda bi opet Sue zanimala od očaja.

Kad je Jim uspio skočiti na protivnika okrenuvši mu lice u blato, jedan od ratnika poviče:

– Ubijmo ga!

Dok se još nisu snašli, odjekne hitac i ratnik koji je to povikao padne sa sedla. Ostali se povukoše.

– Ponesite Redhorna sa sobom i nestanite! – poviče Ben Clayton. – Povedite ga sa sobom ili ga ostavite ovdje ležati, ali nestanite. Njegova konja da niste ni dotakli!

Oklijevali su, ali onda se odlučise. Podigli su svoga poglavicu, odnijeli ga na jednoga od konja i položili na njega.

Ubrzo su krenuli i mala je povorka sve brže nestajala duboko u svitanju novoga dana. Konja na kojem je ležao Redhorn vodila je Zvijezda Juga.

Jim je stajao u mulju nepomičan i na rubu snaga. Kroz maglu pred očima vidio je kako mu Sue prilazi s nečim malim što je čvrsto stiskala na grudi.

U nekadašnjoj Dolini dabrova Jim i Ben sagradili su svaki svoju veliku farmu. Jim

se ubrzo počeo baviti uzgojem stoke. Zajedno s Benom stekao je velike prihode zahvaljujući zlatnoj žili koja je, dakako, bila zajednička.

Vrijeme je postalo sve teže. Izbili su veliki indijanski ratovi. Posvuda u Koloradu pronađeno je zlato.

Jim i Ben i njihove obitelji sve su to preživjeli.

Povećali su svoje obitelji. U dolini se nikad više nisu pojavili dabrovi i u cijelom Koloradu nitko se više nije sjećao da bi ijednog spazio kako gradi branu.

Ostala je samo legenda o moćnoj brani koju su dabrovi nekoć sagradili a ljudi razorili.

U PRIPREMI:

Roy Hogan:
BIVŠI ŠERIF

cijena 40 dinara

LJETO '80

MAGAZIN

144 stranice

LJUBAVNE PRIČE

WESTERN PRIČA

KRIMI PRIČE

STRIPOVI

SF PRIČA

KARIKATURE

RATNA PRIČA

U SVAKOM PRIMJERKU
ZNAČKA

WESTERN PRIČU NAĆI ĆETE I U **MAGAZIN-u!**